

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

«До захисту
допущено» Завідувач
кафедри

Жанна

ОЛЕКСІЧ

(підпис)

2023р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на здобуття освітнього ступеня магістр

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітньо-професійної програми
«Обліку оподаткування»

на тему «Організація обліку і аналізу наявності і руху основних засобів»

Здобувача групи ОП.м-21 Горбаня Павла Миколайовича

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Павло ГОРБАНЬ

(підпис)

Керівник к.е.н. Наталія ОВЧАРОВА

Консультант / Заступник головного бухгалтера
ТОВ «Юрист і Бухгалтер» Ольга КИСЕЛЬОВА

Суми – 2023 рік

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Кандидат економічних наук
Жанна
ОЛЕКСІЧ
(підпис)
2023р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
(спеціальність 071 «Облік і оподаткування»)
здобувачу освіти 2 курсу групи ОП.м-21
Горбаню Павлу Миколайовичу

1. Тема роботи «Організація обліку і аналізу наявності і руху основних засобів» затверджена наказом по університету від «01» грудня 2023 року № 1390-VI.
2. Термін подання студентом закінченої роботи 09.12.2023 р.
3. Мета кваліфікаційної роботи - узагальнення теоретичних, методичних і практичних аспектів обліку та аналізу наявності і руху основних засобів підприємства, а також розробка шляхів їх удосконалення на підприємстві.
4. Об'єкт дослідження - процес обліку і аналізу наявності і руху основних засобів.
5. Предмет дослідження теоретико-методичні та практичні засади обліку і аналізу наявності і руху основних засобів підприємства.
6. Кваліфікаційну роботу виконано на матеріалах ТОВ «Дубов'язівський елеватор».
7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети .

Розділ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ
НАЯВНОСТІ І РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Термін подання: 20.10.2023 р.

Зміст конкретних завдань до розділу, які повинен виконати студент:

У розділі 1 систематизувати теоретичні засади, економічну сутність основних засобів та їх класифікація, дослідити нормативно-правове регулювання обліку та аналізу наявності і руху основних засобів, провести критичний огляд наукових публікацій щодо проблем обліку та аналізу наявності і руху основних засобів

Розділ 2 СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ НАЯВНОСТІ І РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «ДУБОВ'ЯЗІВСЬКИЙ ЕЛЕВАТОР»

Термін подання: 19.11.2023 р.

Зміст конкретних завдань до розділу, які повинен виконати студент:

У розділі 2 провести загальну організаційну характеристику підприємства, дослідити організацію первинного, аналітичного та синтетичного обліку наявності і руху основних засобів та відображення їх у фінансовій звітності підприємства, здійснити аналіз наявності і руху основних засобів на підприємстві

Розділ 3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ НАЯВНОСТІ І РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «ДУБОВ'ЯЗІВСЬКИЙ ЕЛЕВАТОР»

Термін подання: 06.12.2023 р.

Зміст конкретних завдань до розділу, які повинен виконати студент:

У розділі 3 визначити проблемні аспекти та сформулювати напрями удосконалення обліку та аналізу наявності і руху основних засобів підприємства,

8. Консультації з роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Кисельова О.О.		
2	Кисельова О.О.		
3	Кисельова О.О.		

9. Дата видачі завдання: жовтень 2023 року

Керівник кваліфікаційної роботи: _____ Наталія ОВЧАРОВА

Консультант кваліфікаційної роботи: _____ Ольга КИСЕЛЬОВА

Завдання до виконання одержала: _____ Павло ГОРБАНЬ

АНОТАЦІЯ

Горбань П.М. Організація обліку та аналізу наявності і руху основних засобів. – Кваліфікаційна магістерська робота. Сумський державний університет, Суми, 2023 р.

Основні засоби займають вагоме місце в діяльності підприємства, їх частка дозволяє оцінити рівень забезпеченості необхідними умовами для здійснення діяльності суб'єктом господарювання. Успішне вирішення завдань управління основними засобами та обґрунтування інвестиційної політики в їх частині вимагає ефективного обліку, аналізу та різнобічного використання інформації, яка надається.

У роботі досліджено сутність та класифікацію основних засобів, нормативно-правове регулювання їх обліку та аналізу. Розкрито організацію обліку наявності і руху основних засобів та відображення їх у фінансовій звітності підприємства. Проведено аналіз наявності і руху основних засобів на підприємстві. Основною метою цього дослідження є розроблення рекомендацій щодо удосконалення обліку і аналізу наявності і руху основних засобів підприємства.

Структура та обсяг роботи. Зміст кваліфікаційної магістерської роботи викладено на 51 сторінці, зокрема список використаних джерел із 62 найменувань, розміщений на 6 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 5 рисунків, а також 10 додатків, розміщених на 18 сторінках.

Результати апробації основних положень роботи розміщені у збірнику тез за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка, фінанси, облік і право в умовах глобалізації» (м. Полтава, 8 листопада 2023 року). Наявна довідка про запровадження результатів роботи в практичну діяльність підприємства.

Ключові слова: основні засоби, наявність і рух основних засобів, облік, аналіз, фінансова звітність.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ НАЯВНОСТІ І РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	8
1.1 Економічна сутність основних засобів та їх класифікація	8
1.2 Нормативно-правове регулювання обліку та аналізу наявності і руху основних засобів.....	13
1.3 Критичний огляд наукових публікацій щодо проблем обліку та аналізу наявності і руху основних засобів	19
РОЗДІЛ 2 СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ НАЯВНОСТІ І РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «ДУБОВ'ЯЗІВСЬКИЙ ЕЛЕВАТОР»	23
2.1 Загальна організаційна характеристика підприємства.....	23
2.2 Організація обліку наявності і руху основних засобів.....	25
2.3 Аналіз наявності і руху основних засобів на підприємстві	36
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ НАЯВНОСТІ І РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «ДУБОВ'ЯЗІВСЬКИЙ ЕЛЕВАТОР»	40
3.1 Напрями удосконалення обліку наявності і руху основних засобів підприємства	40
3.2 Заходи удосконалення аналізу наявності і руху основних засобів підприємства	45
ВИСНОВКИ.....	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57
ДОДАТКИ.....	64

ВСТУП

Актуальність теми. Ефективна діяльність підприємства в ринкових умовах забезпечується його основними засобами, оскільки за їх допомогою суб'єкт господарювання починає функціонувати, а потім розширює свою діяльність. Загальний ступінь ефективного використання основних фондів підприємства залежить від його достовірності наявної обліково-економічної інформації. Виходячи з цього, бухгалтерський облік є однією з ключових функцій управління підприємством. Проте наразі сучасна система обліку основних засобів не може повністю задовольнити зростаючі інформаційні потреби користувачів. У цьому плані актуальним є їх аналіз.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Питання проблем обліку та аналізу наявності і руху основних засобів досліджували такі вчені-економісти, як: В.В. Бабич, М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, М.П. Войнаренко, С.Ф. Голов, А.М. Герасимович, М.Я. Дем'яненко, В.М. Диба, Н.І. Дорош, Я.Д. Крупка Л.В. Нападовська, Н.М. Ткаченко, В.Г.Швець та ін. Проте низка питань організації та методики обліку та аналізу наявності і руху основних засобів досліджена не в повній мірі і потребують рекомендацій і пропозицій щодо їх вирішення.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних, методичних і практичних аспектів обліку та аналізу наявності і руху основних засобів підприємства, а також розробка шляхів їх удосконалення на підприємстві.

Завданнями дослідження є:

- дослідити економічну сутність та класифікацію основних засобів;
- здійснити аналіз нормативно-правового регулювання обліку та аналізу наявності і руху основних засобів;
- провести критичний огляд наукових публікацій щодо проблем обліку та аналізу наявності і руху основних засобів;
- розглянути загальну організаційну характеристику базового підприємства;

- розкрити організацію первинного, аналітичного та синтетичного обліку наявності і руху основних засобів та відображення їх у фінансовій звітності підприємства;

- провести аналіз наявності і руху основних засобів на підприємстві;

- обґрунтувати напрями удосконалення обліку наявності і руху основних засобів підприємства;

- обґрунтувати заходи удосконалення аналізу наявності і руху основних засобів підприємства.

Об'єктом дослідження є процес обліку і аналізу наявності і руху основних засобів ТОВ «Дубов'язівський елеватор».

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні засади обліку і аналізу наявності і руху основних засобів підприємства.

Методи дослідження. Дослідження базується на поєднанні діалектичних та історичних методів пізнання економічних процесів, а саме: аналізу, синтезу, індукції, порівняння, групування, графічного модулювання тощо.

Джерелами інформації є нормативно-правова база з обліку та аналізу наявності і руху основних засобів, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали наукових конференцій і досліджень, дані засобів масової інформації та мережі Internet, а також первинна документація, облікові реєстри та звітність ТОВ «Дубов'язівський елеватор».

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ НАЯВНОСТІ І РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

1.1 Економічна сутність основних засобів та їх класифікація

Основні засоби відіграють особливе значення у господарській діяльності суб'єктів господарювання, оскільки вони є основою формування їх матеріально-технічної бази, необхідної для ведення бізнесу. За економічною категорією основні засоби є частиною основного виробничого капіталу, який визначається у формі засобів праці і протягом множинних виробничих циклів, здійснює перенесення своєї вартості на вироблений продукт.

У сучасних наукових дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених виділяють велику кількість точок зору щодо трактування поняття «основні засоби», найтипівіші з яких наведено у табл.1.1.

Таблиця 1.1 – Трактування сутності поняття «основні засоби» в економічній літературі

Автор, джерело 1	Визначення 2
О.Г. Агрес [2, с. 178]	«... це засоби праці у вигляді матеріальних активів, які утримуються підприємством з метою використання у виробничому про-цесі або виконання адміністративних чи інших функцій, очікуваний термін корисного використання яких більше одного року, без зміни їх форми та розміру, величина яких не менше законодавчо встановленого розміру і поступово переноситься на собі-вартість готової продукції в міру здійснення фізичної експлуатації та морального старіння шляхом проведення амортизацій-них відрахувань».
Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна, В.І. Кисла [7, с. 12]	«... це засоби праці, які використовуються тривалий час, зберігаючи свою первісну фізичну форму, і переносять свою вартість на готової продукції частинами, протягом кількох виробничих циклів у результаті фізичного та морального зносу».
С.М. Гречко [12, с. 24]	«... це необоротний актив призначений для господарської діяльності».
О.В. Коваленко, І.В. Громова [22, с.21]	«... це засоби виробництва, які використовуються у виробництві протягом тривалого періоду, зберігаючи при цьому впродовж всього періоду натуральну форму і переносяться свою вартість на готову продукцію частинами у міру зносу».

Продовження табл.1.1	
Л.К. Сук, П.Л. Сук [55, с. 262]	«... це сукупність матеріальних цінностей, що діють у натуральній формі протягом тривалого часу як у виробництві, так і у не-виробничій сфері».
Ю.В. Неміш [45, с. 66]	«... це ресурси, які утримуються підприємством з метою використання в процесі виробництва або для здійснення функцій, строк експлуатації яких становить не менше одного року, чи операційного циклу понад один рік, вартість яких зменшується по мірі використання».

Джерело: складено автором на основі [2, с.178; 7, с. 12; 12, с. 24; 22, с. 21; 45, с. 66; 55, с. 262]

З наведених вище трактувань сутності основних фондів бачимо, що більшість авторів акцентують увагу на таких основних критеріях їх визнання, як: «... суттєвість; призначення - тобто використання їх у процесі виробництва, постачання, оренди, використання в процесі виробництва, постачання, здачі в оренду, а також їх використання в процесі виробництва тощо».

С.М. Гречко, звертає увагу на «... основні суттєві ознаки щодо визнання об'єкта основних засобів активом, при цьому основним засобом є лише той об'єкт, від якого підприємство в майбутньому отримає економічну вигоду, яка безпосередньо пов'язана з його використанням у процесі діяльності» [12, с. 24].

Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна та В.І. Кисла, важливим критерієм рахують амортизацію, тобто «... це процес поступового зношування, і віднесення вартості засобу до собівартості продукції. З їх точки зору, основні засоби - це засоби праці, які беруть участь у виробничому процесі протягом достатньо тривалого часу і переносять свою вартість на виготовлену продукцію шляхом амортизаційних відрахувань» [7, с. 12]. Отже амортизація є суттєвим критерієм визначення об'єкта основних засобів.

О.В. Коваленко та І.В. Громов, формуючи поняття основних засобів, вважають, що «... сферою використання основних засобів є виробництво, а

всі інші основні засоби не мають впливу на собівартість готової продукції» [22, с. 21]. Але на нашу думку, основні засоби також використовуються в інших процесах діяльності підприємства, тому ми вважаємо, що визначення основних засобів цими авторами є дуже вузьким.

Л.К. Сук, П.Л. Сук, О.Г. Агрес та Ю.В. Неміш вважають що «... існує певна потреба чітко конкретизувати сферу використання основних засобів – виробнича чи невиробнича» [2, с. 178; 45, с. 66; 55, с. 262;]. Але вони не пов'язують поняття основних засобів з амортизацією.

Значна кількість науковців, обов'язковим критерієм вважають термін їх корисного використання. Ми з ними погоджуємося, тому що основний засіб довгострокового функціонування підприємство придбає для своєї діяльності.

Визначення сутності поняття «основні засоби» у законодавстві України наведено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2 – Тракткування сутності поняття «основні засоби» у нормативних актах України

Автор, джерело	Визначення
Господарський кодекс України [11]	«... це будинки, машини, обладнання, інструмент, інвентар та інше майно тривалого використання, яке відноситься до основних засобів».
Державний класифікатор України «Класифікація основних фондів» [13]	«... це цінності, вартість яких перевищує один календарний рік».
Податковий кодекс України [48]	«... це активи, вартість яких перевищує 20000 грн., та зношується і строк корисного використання яких становить понад рік».
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» [38]	«... це об'єкти, які утримують для використання у виробництві або для адміністративних чи збутових цілей і використовують протягом більше одного року».
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [44]	«... це активи, які підприємство використовує у процесі виробництва або для здійснення інших функцій, строк використання яких більше року».

Джерело: згруповано автором на основі [11; 13; 38; 44; 48]

Отже, відповідно Державному класифікаторі України це «...це цінності, вартість яких перевищує один календарний рік» [13].

Відповідно до НП(С)БО 7 основні засоби «...це активи, які підприємство використовує у процесі виробництва або для здійснення інших функцій, строк використання яких більше року» [44].

Відповідно до МСБО 16 основні засоби «... це об'єкти, що їх утримують для використання у виробництві і для інших цілей більше одного періоду» [38].

Визначення основного поняття та характеристики основних засобів у нормативно-правових актах України, які регулюють їх облік, призводять до плутанини при розумінні їх сутності. Основний критерій, що визначає місце об'єкту господарювання як основного засобу відбувається враховуючи їх призначенню. Хоча зараз норми податкового законодавства в основному приділяють увагу особливостям визнання об'єкту основних засобів активом, таким чином даний об'єкт вважають основним засобом в разі застосування його для використання у господарській діяльності підприємства» [48].

Враховуючи відмінність від інших законодавчих та нормативно-правових актів в ч. 3 ст. 139 Господарського кодексу України прописано визначення основних засобів підприємства, їх визначають як «...майно тривалого використання, що віднесено законодавством до основних засобів» [11].

Необхідно відмітити, що відбувається поступове зближення національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Зокрема, поняття основних засобів повністю збігаються за всіма основними критеріями їх визнання у національних та міжнародних стандартах [38; 44]. Але податкові органи при цьому дотримуються норм ПКУ [48]. Ця неузгодженість визначень в податковому та бухгалтерському обліку може спричинити конфлікти між суб'єктом господарювання та фіскальною службою.

Отже, на нашу думку, основні засоби – це матеріальні активи, які повністю зберігають свою природну форму та характеристики з терміном корисного використання понад один рік (або операційний цикл), призначені

для використання в адміністративно-господарській діяльності, а також для виконання соціально-культурних функцій і, які частково переносять свою вартість на собівартість виготовленої продукції, послуг або робіт.

Раціональна організація обліку основних засобів передбачає їх класифікацію за певними ознаками. В Україні класифікація основних засобів законодавчо закріплена в НП(С)БО 7 «Основні засоби» та в Податковому кодексі України.

Згідно із НП(С)БО 7 у бухгалтерському обліку виділяються такі групи основних засобів: «... земельні ділянки; будинки, машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, інвентар; інші основні засоби» [44].

У системі оподаткування виділяють 16 груп основних засобів та інших необоротних активів [48].

З метою забезпечення інвестиційно-орієнтованого управління основними засобами інформацією про склад та структуру основних засобів на підприємствах, пропонуємо їх узагальнену класифікацію за такими розрізами: за функціональним призначенням; за ознакою належності; за використанням; за ступенем та характером зносу; за ступенем контролю; за ступенем ліквідності; за джерелом надходження. За функціональним призначенням розрізняють виробничі і невиробничі основні засоби. На сьогоднішній день в процесі підприємницької діяльності у бухгалтерському обліку має високий рівень важливості особливість поділу основних засобів за характеристикою віднесення до власних або орендованих. За ознакою використання основні засоби поділяють на ті, що перебувають в експлуатації (діючі), у реконструкції, у запасі (резерві) та на консервації. За ступенем та характером зносу основні засоби розрізняють на ті, які амортизуються та які не амортизуються. Використання запропонованих критеріїв класифікації та використання її у практиці бухгалтерського обліку основних засобів дозволить отримувати інформацію про них у різних інформаційних розрізах.

Отже, важливим питанням правильної організації обліку основних засобів є їх економічна сутність та класифікація.

1.2 Нормативно-правове регулювання обліку та аналізу наявності і руху основних засобів

Важливим регулятором здійснення обліку та аналізу наявності і руху основних засобів є законодавче та нормативно-правове регулювання. Джерелом правової інформації відносно обліку основних засобів є законодавство України. Нормативна інформація моніториться та запроваджується в роботу відповідно до прийнятих та опублікованих постанов Кабінету Міністрів України, Національного банку України, наказів Міністерства фінансів України, Державного Комітету статистики України, інших міністерств та відомств. Проте головним фактором є те, що на практиці нормативна інформація щодо бухгалтерської діяльності не може бути протирічною правовій інформації.

Характеристику чинної нормативно-правової бази з питань обліку та аналізу наявності і руху основних засобів наведено в Додатку А.

Перший рівень регулювання обліку основних засобів забезпечується такими законодавчими актами як: Конституція України, Господарський кодекс України, Цивільний кодекс України, Податковий кодекс України, Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та інші законодавчі акти [11; 23; 48; 52; 59].

Рівень нормативного регулювання забезпечується цілим рядом документів, що розробляються Міністерством фінансів України, на яке покладаються обов'язки розробки методології формування інформації про об'єкти бухгалтерському обліку.

Другий рівень системи нормативного регулювання обліку основних засобів представлений вітчизняними та міжнародними стандартами обліку [38, 42-44].

Перших два рівні регулюються на рівні держави і є обов'язковими для виконання усіма підприємствами. При чому документи нижчого рівня не повинні протирічити документам більш високого рівня.

До внутрішньогосподарських регулюючих документів відносять Наказ про облікову політику підприємства, робочий план рахунків для обліку основних засобів. Документи внутрішньогосподарського рівня формуються безпосередньо на підприємстві.

За останнє десятиріччя до законодавчої бази України було внесено багато змін. Реформування системи бухгалтерського обліку України від етапу розробки і попереднього впровадження перейшло до етапу вдосконалення вже існуючих законодавчо-нормативних документів.

Відповідно до Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» «... механізм організації бухгалтерського обліку на підприємстві входить до складу основних обов'язків та компетенції його власника або уповноваженого органу, крім цього головною умовою є те, що підприємство має право самостійно визначати та приймати свою облікову політику, і також щодо обліку основних засобів» [52].

Що стосується Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, то це сукупність прийомів і процедур організації і методології бухгалтерського обліку та звітності, розроблених практикою і узагальнених наукою. Бухгалтерський облік основних засобів врегульовано у НП(С)БО 7 «Основні засоби» [44] та МСБО 16 «Основні засоби» [38].

Даними стандартами також врегульовано порядок оцінки основних засобів. Так, відповідно НП(С)БО 7 «Основні засоби» необхідною умовою правильного обліку основних засобів є єдиний принцип їх грошової оцінки - за первісною, справедливою, залишковою, переоціненою, ліквідаційною вартістю, а також оцінкою вартості, яка амортизується. Застосування кожної з вищеперерахованих видів оцінки залежить від конкретних операцій, моменту оцінювання, джерела надходження та порядку оприбуткування. У табл. 1.3 наведено перелік діючих видів оцінювання основних засобів, передбачених у НП(С)БО 7.

Відповідно до МСБО 16 «Основні засоби» об'єкт основних засобів, що відповідає вимогам визнання активу, варто оцінювати за його собівартістю.

Оцінку після визнання підприємство обирає своєю обліковою політикою або модель собівартості, або модель переоцінки.

Формування первісної оцінки (в залежності від каналів надходження), оцінки на дату балансу (щодо поліпшення, переоцінки, амортизації) та дату вибуття основних засобів відповідно до НП(С)БО 7 «Основні засоби» наведено в додатку Б.

Таблиця 1.3 – Характеристика видів оцінювання основних засобів за НП(С)БО 7 «Основні засоби»

Види оцінювання основних засобів	Визначення
1	2
Первісна вартість	«... це історична собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або вартості інших активів, витрачених для придбання необоротних активів».
Справедлива вартість	«... це сума, за якою можна продати актив за звичайних умов на певну дату».
Переоцінена вартість	«... це вартість необоротних активів після їх переоцінки».
Вартість, яка амортизується	«... це первісна вартість необоротних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості».
Ліквідаційна вартість	«... це вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати при ліквідації, за вирахуванням витрат, пов'язаних з ліквідацією».
Залишкова вартість	«... це різниця між первісною вартістю необоротного активу і сумою його зносу».

Також в обліку основних засобів, керуються і іншими стандартами бухгалтерського обліку. Зокрема в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначено порядок відображення в формах фінансової звітності інформації щодо основних засобів [42]. Зокрема у Балансі (Звіті про фінансовий стан) відображають їх первісну і залишкову вартість та амортизацію (знос).

Адаптація вітчизняного обліку до МСФЗ вимагає удосконалення його нормативно-правового забезпечення. Розробка НП(С)БО на основі МСБО зробить фінансову звітність більш доступною і зрозумілою для іноземних інвесторів, що буде сприяти залученню інвестицій в економіку країни.

Відповідно до Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 30.09.2003 року № 561 бухгалтерський облік основних засобів «... має вірно, своєчасно, точно та повно відображатися на рахунках бухгалтерського обліку, а також надавати повну інформації про оцінку, переоцінку і надходження основних засобів, їх внутрішнє переміщення (зі складу в цех (відділ, дільницю), з цеху в цех тощо), вибуття (реалізація, ліквідація, безоплатна передача, нестача, псування тощо), списання, продаж» [35].

На практиці для ефективного та повного відображення операцій з обліку основних засобів в підприємницькій діяльності використовується План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція щодо його застосування, яка затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.10.1999 року № 291 [19; 47].

Первинні документи з обліку основних засобів мають бути сформовані у відповідності до загальних вимог документування на підприємстві та Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, яке затверджено наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 року № 88 [49].

На сьогодні типові форми первинних облікових документів з обліку основних засобів від 29.12.1995 р. № 352 скасовані наказом Державної служби статистики України від 22.10.2021 року № 266 [53], але не забороняється продовжувати їх використовувати.

Всі операції фіксуються бухгалтерією в облікових регістрах, методичні рекомендації по застосуванню яких затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 року №356 [36].

Інвентаризація на підприємстві відповідно до Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань, що затверджено наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 здійснюється «... з метою забезпечення достовірності та вірності даних бухгалтерського обліку і

фінансової звітності господарюючого суб'єкта, також їх контролю наявності та ефективності використання в процесі виробничої діяльності. Під час інвентаризації основних засобів підприємства перевіряється та документально підтверджується їх наявність, стан, відповідність критеріям визнання та оцінка» [50].

Для аналізу наявності і руху основних засобів користуються Методичними рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств від 28.07.2006 р. [34]. В цих методичних рекомендаціях зосереджується увага на таких об'єктах, що потребують детального аналізу, зокрема склад і структура активів балансу підприємства. Склад і структура активів підприємства дає узагальнену вартісну характеристику необоротних активів і зокрема основних засобів. Аналіз може проводитися за групами основних засобів або більш деталізовано за бажанням аналітика.

Практична реалізація теоретичних засад аналізу основних засобів підприємства ґрунтується на побудові організаційно-інформаційної моделі, яка є одним із прийомів формалізації аналітичного процесу в управлінні діяльністю підприємства і передбачає визначення окремих елементів процесу дослідження. Вона складається з п'яти взаємопов'язаних блоків.

В першому блоці визначаються об'єкти і суб'єкти аналізу наявності і руху основних засобів. Об'єктами аналізу є всі операції підприємства з наявності і руху основних засобів підприємства. До об'єктів належать також фактори, що впливають на основні засоби підприємства. Поряд з об'єктами аналізу в цьому блоці визначаються суб'єкти, які здійснюють процедури аналізу, зокрема, з боку економічної і бухгалтерської служб та керівництва. Суб'єктами аналізу виступає керівництво підприємства та користувачі фінансової інформації - це незалежні аудитори, постачальники.

У наступному блоці розглядається система показників для аналізу наявності та руху основних засобів підприємства. Показники аналізу підприємства можуть бути абсолютними та відносними. До абсолютних показників належать об'ємні показники: вартісні та натуральні та питомі

показники. До відносних показників належать показники структури, показники інтенсивності процесу, показники динаміки.

На третьому етапі проводиться дослідження джерел інформації та інформаційного забезпечення аналізу. Джерелами інформації для аналізу при цьому є: наказ про облікову політику підприємства; первинні документи з обліку основних засобів підприємства; облікові регістри, що використовуються для відображення господарських операцій з обліку основних засобів підприємства; фінансова звітність підприємства.

На четвертому етапі розглядаються методи обробки економічної інформаційної бази аналізу. Для аналізу застосовують широкий спектр прийомів і методів економічного аналізу, зокрема економіко-математичні та економіко-логічні методи.

На п'ятому етапі розкриваються методичні прийоми узагальнення і реалізації результатів аналізу. Методичні прийоми узагальнення і реалізація результатів аналізу підприємства спрямовані на розробку, обґрунтування та впровадження заходів щодо розвитку підприємства на основі максимального використання виявлених в процесі аналізу резервів зменшення заборгованості, своєчасного усунення небажаних відхилень від стандартів контролю і запобігання кризовим ситуаціям.

Послідовна реалізація елементів моделі аналізу за відсутності надзвичайних обставин забезпечує досягнення поставленої мети.

Отже, регулювання обліку та аналізу наявності і руху основних засобів здійснюється за допомогою кодексів, законів, постанов та інших законодавчо-нормативних документів. Щоб відповідати потребам ринкової економіки, законодавча база має змінюватись, наближатись до законодавчої бази Європейського Союзу з урахуванням національних особливостей.

Для раціональної організації обліку та аналізу наявності і руху основних засобів необхідно дотримуватись вимог всіх чинних нормативно-правових актів та розробляти власну облікову політику підприємства, яка б не суперечила чинному законодавству, враховувала специфіку діяльності

конкретного підприємства та адаптацію вітчизняного обліку основних засобів до міжнародних стандартів.

1.3 Критичний огляд наукових публікацій щодо проблем обліку та аналізу наявності і руху основних засобів

В Україні відбувається реформування системи бухгалтерського обліку, що зумовлено інтеграцією у світову економіку, змінами ринкових умов господарювання та трансформацією сучасних об'єктів обліку. Основні засоби є одними із найбільш консервативних об'єктів, однак у них також виникають проблемні питання, вирішення яких є особливо важливим, адже це визначатиме напрямки вдосконалення їх обліку та аналізу.

Проведення бібліометричного аналізу на тему досліджень щодо проблем обліку та аналізу основних засобів підприємства має велику важливість і актуальність у сучасному світі бухгалтерської професії. Цей аналіз дозволяє систематизувати і визначити ключові дослідження в цій галузі, виявити основні тенденції та інноваційні підходи, що сприяє розвитку бухгалтерської науки та практики. Проведений бібліометричний аналіз може служити основою для розробки нових методологій та підходів до обліку та аналізу основних засобів підприємств.

Бібліометричний аналіз дозволяє систематизувати наявні дослідження, ідентифікувати їх ключові напрями та тенденції, а також виявити прогалини і потенційні напрямки подальшого дослідження.

Аналіз наукових праць за 2012–2022 рр. виявив високий ступінь вивчення проблем обліку та аналізу основних засобів, однак сучасні науковці більш за все використовують це для власних статей та навчальної літератури. Зокрема, проблеми обліку та аналізу основних засобів досліджувались у працях таких учених, як: О.М. Андрієнко, П.Й. Атамас, Ф.Ф. Бутинець, І.Д. Ватуля, Ю.А. Верига, Р.Т. Джога, Л.І. Жидєєва, А.П. Заросило, І.А. Краївська, З.М. Левченко, М.Г. Михайлов, С.В. Свірко, Л.М. Сінельник, М.І. Телегунь, Н.М. Хорунжак, Є.Ю. Шара та інших. Водночас рівень

використання джерельної бази у вигляді наукових статей у фахових виданнях України та інших країн залишається незначним.

Динаміка опублікованих статей щодо обліку та аналізу основних засобів за 2012-2022 рр. наведена на рис. 1.1.

Сучасні наукові дослідження щодо обліку та аналізу основних засобів характеризуються:

1. Прив'язаність тем обліку та аналізу основних засобів у наукових статтях до змін у вітчизняному законодавстві, пов'язаних з реформуванням системи бухгалтерського обліку. Пік публікаційної активності спостерігався після набрання чинності основними нормативними документами з обліку основних засобів.

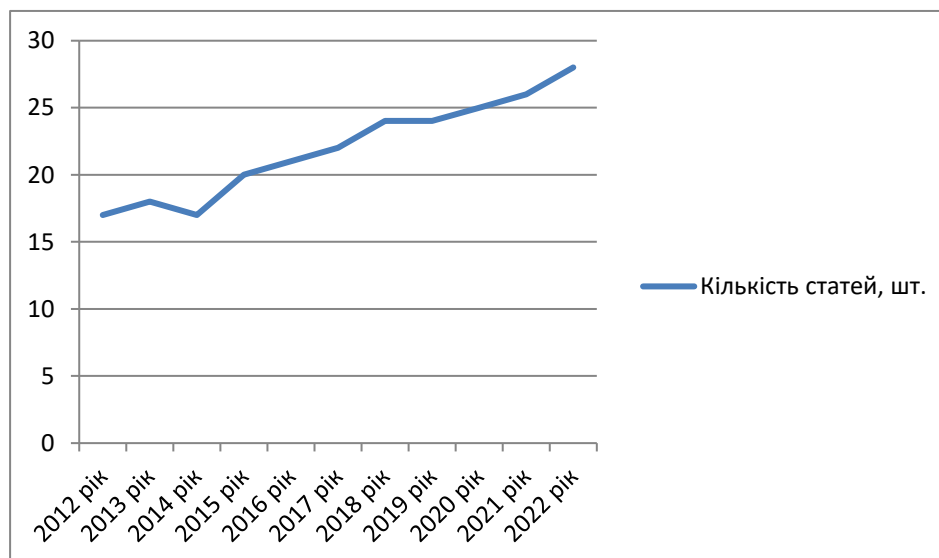

Рисунок 1.1 – Динаміка опублікованих статей щодо обліку та аналізу основних засобів за 2012-2022 рр.

2. Недостатністю наукових праць щодо відображення інформації про наявність та рух основних засобів у фінансовій звітності підприємств, а також щодо форм первинної документації. Пріоритетними напрямками досліджень науковців залишаються питання оцінки основних засобів та їх відображення на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Низький рівень посилань в наукових працях на публікації з тематики

обліку основних засобів порівняно з кількістю посилань на навчальну літературу, статті в періодичних виданнях практичного характеру, а також законодавство.

На нашу думку, сьогодні ми знаходимося на шляху до розвитку наукових досліджень щодо обліку та аналізу основних засобів. Зокрема у таких виданнях як «Все про бухгалтерський облік», «Бухгалтерія, податки, бізнес», «Баланс», «Дебет-Кредит», «Бухгалтерський облік і аудит» та інших виданнях відбуваються дискусії та обговорення невирішених проблем обліку аналізу наявності і руху основних засобів.

Так у статті О.О. Лаврової-Манзенко та А.С. Литвиненко Проблематика обліку основних засобів в сучасних умовах розглянуто «... основні прикладні проблеми обліку основних засобів та їх теоретичне підґрунтя. Обґрунтовано необхідність ведення організованої відповідно норм законодавства та потреб підприємницької діяльності системи обліку та внутрішнього аудиту. Розкрито систему обліку основних засобів, як цілісну, єдину систему узгоджених способів і методів обліку, що охоплюють весь комплекс заходів з виявлення, реєстрації, узагальнення, зберігання та передачі інформації, а також представлено процес організації обліку у контексті: первинного, поточного та узагальнюючого обліку. Зокрема, авторами окреслено основні недоліки організації первинного обліку основних засобів, змістового наповнення відповідних первинних документів та процесу документообороту. На етапі поточного обліку основну увагу дослідження зосереджено на процесах нарахування амортизації та встановлення елементів розрахункових процесів. Авторами виокремлено як внутрішні проблеми обліку основних засобів окремих підприємств, так і ті, що носять загальнонаціональний характер, а відповідно, потребують нормативно-правового врегулювання. Одним із найбільш суперечливих аспектів обліку основних засобів, на думку авторів, є їх оцінка, суть якої полягає у обранні вартості, за якою слід визнавати основні засоби в обліку. Найбільш обґрунтованим методом оцінки в українській обліковій практиці є

відображення основних засобів за первісною вартістю, що містить в собі фактичні витрати на виробництво та купівлю основних засобів. Проте оцінюючи основні засоби за умов інфляції, використання первісної вартості може призвести до негативних наслідків. Навіть при незмінних цінах, потенціал основних засобів може змінюватись, оскільки зменшується термін їх корисного використання, вони стають застарілими морально» [28, с. 122-128].

У статті Шум М.А., Чуприної Л.В. та Хільської А.О. розкрито «... основні проблеми обліку основних засобів підприємства, а саме неможливість показати реальний стан основних засобів підприємства, що потребує вдосконалення методів які дозволять даним звітності бути ближчими до реальності. Дані проблеми, на думку авторів, взаємопов'язані і вимагають комплексного підходу. Вони не можуть бути повністю усунені» [61, с. 20-22].

У статті Мулик Т.О. визначено «... роль аналізу основних засобів і розкрито його методику та основні завдання. Охарактеризовано напрями аналізу основних засобів, розглянуто основні показники аналізу і порядок їх розрахунку. Розкрито метод оцінювання рівня зношення основних виробничих засобів та шляхи покращення використання основних засобів на підприємстві» [41, с. 113-122].

Вирішення наведених в наукових працях проблем обліку та аналізу наявності і руху основних засобів дозволить гармонізувати національну систему їх обліку відповідно до міжнародного облікового стандарту, в результаті чого будуть подолані певні неузгодженості в обліку основних засобів щодо їх придбання, використання та оцінки.

РОЗДІЛ 2 СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ НАЯВНОСТІ І РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «ДУБОВ'ЯЗІВСЬКИЙ ЕЛЕВАТОР»

2.1 Загальна організаційна характеристика підприємства

Об'єктом дослідження в роботі обрано ТОВ «Дубов'язівський елеватор». Згідно Статуту, підприємство створено 30.03.2007 року у відповідності із Господарським кодексом України [11] і набуло статусу юридичної особи з моменту його державної реєстрації.

ТОВ «Дубов'язівський елеватор» має самостійний баланс, поточні рахунки у банківських установах, має круглу печатку та штампи зі своєю повною назвою, інші печатки та бланки зі своїми найменуваннями, має власний товарний знак та інші реквізити.

Основним видом діяльності ТОВ «Дубов'язівський елеватор» за КВЕД є: 52.10 Складське господарство.

У системі надання послуг підприємства важливе місце займає прийом зерна, його очищення, сушіння, зберігання та його відвантаження. Від того, наскільки раціонально організовано виробництво, чи відповідає воно сучасним вимогам екологічності та конкурентоспроможності, залежить економічний результат діяльності підприємства, його фінансовий стан і перспективний розвиток.

Організаційна структура ТОВ «Дубов'язівський елеватор» являє собою мережу взаємодії керівництва підприємства з менеджментом його служб. Основними службами підприємства є: виробничий відділ, адміністративно-господарський відділ та виробничо-технічна лабораторія.

Бухгалтерський облік на підприємстві здійснюється бухгалтерією відповідно до вимог закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року [52] та базується на принципах і методах передбачених НП(С)БО.

ТОВ «Дубов'язівський елеватор» самостійно встановлює облікову політику підприємства та обирає форму його ведення. Згідно затвердженої облікової політики базове підприємство використовує автоматизовану форму бухгалтерського обліку з впровадження в роботі комп'ютерної системи бухгалтерського обліку, тобто всі дані первинних документів накопичуються і реєструються в зведених відомостях, розроблених на комп'ютері.

Для узагальнення інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства проведемо аналіз його фінансових результатів за 2020-2022 рр. Основним джерелом для аналізу є форма № 2 Звіт про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) (дод. Г, Е, И).

Аналіз показників фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «Дубов'язівський елеватор» за 2020-2022 рр. проведений в додатку К.

Як видно з дод. К, протягом 2020-2022 рр. показники діяльності ТОВ «Дубов'язівський елеватор» зазнали змін. Чистий дохід від реалізації продукції підприємства збільшився в 2022 році порівняно з 2021 роком на 10814 тис. грн. (1,05%). Собівартість реалізованої продукції підприємства за цей же період також збільшилася на 186049 тис. грн. (27,11%). Валовий прибуток підприємства склав в 2022 році 171887 тис. грн., що на 175235 тис. грн. (50,48%) менше проти 2021 року.

Інші операційні доходи підприємства в 2022 році склали 11326 тис. грн., що на 16354 тис. грн. (59,08%) менше проти 2021 року.

Позитивно вплинуло на фінансові результати підприємства зменшення в 2022 році проти 2021 року витрат на збут на 6124 тис. грн. (15,93%). При цьому відбулося збільшення адміністративних витрат та інших операційних витрат на 17324 тис. грн. (175,86%) та на 20940 тис. грн. (77,87%) відповідно. Фінансовий результат від операційної діяльності в 2022 році зменшився проти 2021 року на 223729 тис. грн. (74,67%) і склав 75889 тис. грн. прибутку.

Інші фінансові доходи підприємства склали в 2022 році 35061 тис. грн., що на 7013 тис. грн. (25,00%) більше проти 2021 року. Також відбулося

зменшення фінансових витрат підприємства проти 2021 року на 23483 тис. грн. (72,49%), що є позитивним результатом.

Фінансовий результат до оподаткування ТОВ «Дубов'язівський елеватор» склав в 2022 році 102046 тис. грн., що менше проти 2021 року на 193233 тис. грн. (65,44%). В 2022 році підприємство одержало 87455 тис. грн. прибутку, що на 202255 тис. грн. (69,81%) менше проти 2021 року.

Отже, як показує проведений аналіз показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «Дубов'язівський елеватор» за 2020-2022 роки зазнали негативних змін, в 2022 році чистий фінансовий результат діяльності підприємства зменшився проти 2021 року. Керівництву підприємства надалі потрібно краще проводити внутрішню політику, завданнями якої є пошук резервів економії витрат, впроваджувати заходи для підвищення доходів, вводити додаткові пільги та послуги для покупців та замовників.

Одним з шляхів підвищення рентабельності ТОВ «Дубов'язівський елеватор» є вдосконалення технологічного процесу та раціональне використання наявних потужностей для зберігання зерна. Також доцільно збільшити місце для зберігання продукції. Тому підприємство й надалі буде оновлювати матеріально-технічну базу, вирішувати складські питання та вдосконалювати систему підготовки спеціалістів.

2.2 Організація обліку наявності і руху основних засобів

Особливістю організації первинного, аналітичного та синтетичного обліку наявності і руху основних засобів в ТОВ «Дубов'язівський елеватор» є забезпечення взаємоузгоджених способів і методів обліку. Відповідальність за організацію робіт на підприємстві здійснює керівник підприємства. Всі господарські операції, які відбуваються на підприємстві, повинні бути задокументовані.

З метою своєчасного отримання первинних документів від контрагентів та підзвітних осіб наказом керівника встановлено графік документообігу, яким регулюється порядок і строки складання, подання в бухгалтерію

документів, а також відповідно до наказу призначаються конкретні виконавці, відповідальні за дотримання встановленого порядку і строків.

Підставою для відображення в обліку підприємства операцій з основними засобами є первинні документи, що складаються під час здійснення господарської операції, або відразу після її завершення на паперових чи машинних носіях. Особи, які склали та підписали ці документи, несуть повну відповідальність за своєчасне їх складання та достовірність відображених у них даних.

Первинний облік основних засобів на ТОВ «Дубов'язівський елеватор» здійснюється у відповідних первинних документах, у яких зазначаються всі господарські операції. Незважаючи на те, що наказ Державної служби статистики України від 29.12.1995 року № 352 про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку основних засобів скасовано, підприємство продовжує їх використовувати, адже це не заборонено.

Схематично документальне оформлення надходження основних засобів на підприємство відображене на рис. 2.1.

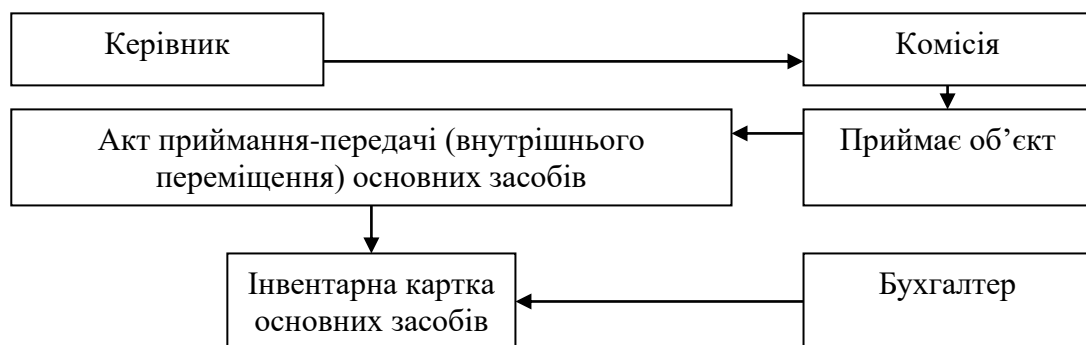

Рисунок 2.1 - Документальне оформлення надходження основних засобів

Джерело: складено автором на основі [21]

Для оприбуткування об'єктів господарської діяльності до складу основних засобів, введення в експлуатацію, внутрішнього переміщення і при передачі іншому підприємству складається типова форма ОЗ-1 «Акт приймання-передачі (внутрішнього-переміщення) основних засобів». Акт

приймання складає спеціальна приймальна комісія підприємства, призначена наказом керівника підприємства ТОВ «Дубов'язівський елеватор».

Акти приймання основних засобів зберігаються протягом усього терміну експлуатації об'єкта, а потім ще протягом трьох років і одного місяця після його списання за умови, що протягом цього періоду була проведена документальна перевірка.

Інвентарна картка (форма № ОЗ-6) складається в одному примірнику на підставі форми «Приймання-передача (внутрішня передача) основних засобів» (форма № ОЗ-1) на кожен одиницю основних засобів.

Інвентарна картка основних засобів заповнюється в бухгалтерії по кожному об'єкту чи групі об'єктів.

У разі групового обліку основних засобів картка заповнюється позиційно, шляхом запису окремих основних засобів.

В результаті реконструкції чи модернізації в інвентарній картці зазначаються всі зміни до основного засобу. Проте якщо в даній інвентарній картці є неможливим відображення всіх показників, то її замінюють новою, а стару зберігають як довідковий та архівний документ.

Оперограма руху «Акта приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» побудована в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Оперограма «Акту приймання-передачі основних засобів» в ТОВ «Дубов'язівський елеватор»

Найменування роботи	Виконавець			
	Комісія	Керівник	Головний бухгалтер	Бухгалтер
Приймання об'єктів та оформлення актів	+			
Затвердження акту		+	+	
Перевірка акту			+	
Заповнення інвентарних карток				+
Реєстрація карток в описі				+

Джерело: складено автором

Основними характерними ознаками даних первинного обліку є спостереження та сприйняття господарського процесу, вимірювання його в натуральному та вартісному вираженні, повне відображення в носіях облікової інформації – первинних документах.

Організацію первинного обліку починають з вивчення складу облікових номенклатур (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Повний перелік облікових номенклатур з обліку основних засобів на етапі первинного обліку та оприбуткування їх

Основні характерні ознаки даних для обліку (номенклатура)	Джерело використання облікових даних	У вираженні		Первинний документ, де відображається
		натуральному	вартісному	
1	2	3	4	5
Надходження основних засобів:	Облік наявності та руху: пооб'єктний облік, облік за матеріально-відповідальними особами			Акт приймання основних засобів
назва об'єкта основних засобів		+	-	
початкова вартість основних засобів		-	+	
джерело надходження основних засобів		+	+	
Передача основних засобів у межах господарства:	Облік наявності та руху: пооб'єктний облік, облік за матеріально-відповідальними особами			Накладна на внутрішнє передавання основних засобів
назва об'єкта основних засобів		+	-	
початкова вартість основних засобів		-	+	
відділ, що передає основний засіб		+	-	
відділ, який приймає основний засіб		+	-	

Джерело: складено автором на основі [21]

Спочатку відбираються факти та події, які мають бути зафіксовані в первинних документах – носіях облікової інформації та відображені в системі бухгалтерського обліку. Потім складають перелік усіх об'єктів, які необхідно відобразити в первинних документах для визначення переліку облікових номенклатур конкретного об'єкта основних засобів.

Організація підсумкового обліку починається з відкриття складу облікових номенклатур, які потім відображаються у відповідних підсумкових номенклатурних відомостях обліку.

Таким чином, основою організації первинного обліку основних засобів на підприємстві є вміння бухгалтера розробити номенклатуру обліку та скласти перелік облікової інформації за кожною ділянкою обліку та для кожного етапу облікового процесу.

Розробка та постійне залучення інновацій технічних процесів дає змогу організувати документообіг, що вказує на основний порядок оформлення документів, чіткість заповнення необхідних реквізитів первинних документів та терміни їх передачі іншим підрозділам, що буде основним критерієм для своєчасного отримання та повного ведення господарських операцій відразу після їх завершення, або якщо процес тривалий, в бухгалтерському обліку кожна операцію відображають покроково в кінці періоду - це може бути звітний місяць, звітний квартал або рік.

Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів, Акт приймання-передачі приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів, Акт списання основних засобів та оборотно-сальдова відомість по рахунку 10 ТОВ «Дубов'язівський елеватор» наведено в додатках Л, М, Н, П.

На досліджуваному підприємстві ведеться аналітичний та синтетичний облік основних засобів. Аналітичний облік основних засобів на підприємстві відображається в інвентарних картках, які є спеціалізованими та затвердженими для кожного з їх видів: для будівель, споруд, машин та обладнання тощо. Записи до інвентарних карток здійснюються за первинними документами та технічними паспортами. В інвентарних картках відображаються основні технічні дані об'єкта, їх первісна вартість, норма амортизації тощо. Заповнені інвентарні картки реєструються в описах інвентарних карток для обліку основних засобів. На підставі цих карток на кінець звітного місяця заповнюють Картку обліку руху основних засобів.

Синтетичний облік основних засобів на підприємстві відображається на рахунку 10 «Основні засоби». ТОВ «Дубов'язівський елеватор» у своїй діяльності використовує наступні субрахунки:

- субрахунок 103 «Будинки та споруди» - здійснюється облік наявності та руху будинків, споруд, їх структурних компонентів і передавальних пристроїв, а також житлових будівель, а також всіх можливих операцій з даними будівлями, що можуть відбуватися під час здійснення господарської діяльності, а саме: добудівництво, реконструкція, знесення частково або повністю такого об'єкту, що відображений в бухгалтерському обліку;

- субрахунок 104 «Машини та обладнання» - здійснюється облік машин та обладнання, а також відображаються дії, що пов'язані з модернізацією, реконструкцією та консервацією;

- субрахунок 105 «Транспортні засоби» - здійснюється облік транспортних засобів, а також їх модернізацію;

- субрахунок 106 «Інструменти, прилади та інвентар» - здійснюється облік інструментів, приладів та інвентарю;

- субрахунок 109 «Інші основні засоби» - здійснюється облік основних засобів, які не входять до складу інших субрахунків рахунка.

Для обліку нарахованої амортизації (зносу) основних засобів на підприємстві використовують рахунок 13 «Знос (амортизація) необоротних активів», а саме субрахунок 131 «Знос основних засобів».

Для обліку витрат на придбання або створення основних засобів на підприємстві використовують рахунок 15 «Капітальні інвестиції», а саме субрахунок 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів».

Оприбуткування основних засобів в ТОВ «Дубов'язівський елеватор» відбувається внаслідок: купівлі їх у інших підприємств та суб'єктів підприємницької діяльності; внеску до статутного капіталу засновників підприємства; створених господарським способом на виробничих лініях виробничого підрозділу підприємства.

Кореспонденція рахунків під час відображення даних господарських операцій з обліку придбання основних засобів за грошові кошти підприємства у постачальників, яка використовується в процесі здійснення виробничої діяльності в ТОВ «Дубов'язівський елеватор», наведена в табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Кореспонденція рахунків з відображенням операцій з придбання основних засобів за грошові кошти у постачальників ТОВ «Дубов'язівський елеватор»

№	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
			Дебет	Кредит	
1.	Отримано основні засоби за договором постачання	Акт приймання основних засобів	152	631	50000,00
2.	Відображено суму ПДВ	Податкова накладна	641	631	10000,00
3.	Проведено оплату за договором постачання	Платіжне доручення	631	311	60000,00
4.	Витрати на транспортування основних засобів	Акт наданих послуг	152	631	3000,00
5.	Відображено суму ПДВ у складі транспортних витрат	Податкова накладна	641	631	600,00
6.	Витрати зі складання та встановлення основних засобів	Розрахункова відомість, довідка бухгалтерії	152	661,65	860,00
7.	Проведено оплату транспортних послуг	Платіжне доручення	631	311	3600,00
8.	Зарахування до об'єктів основних засобів	Акт введення основних засобів в експлуатацію	104	152	53860,00

Джерело: складено автором самостійно

Кореспонденція рахунків з обліку внесення основних засобів в зареєстрований капітал, яка використовується на підприємстві ТОВ «Дубов'язівський елеватор», наведена в табл. 2.4.

Первісна вартість основних засобів, створених господарським способом, визначається як сума витрат, безпосередньо пов'язаних із їх виготовленням.

Таблиця 2.4 – Кореспонденція рахунків з відображенням операцій з внесення основних засобів в зареєстрований капітал

№	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
			Дебет	Кредит	
1.	Відображено заборгованість засновника	Довідка бухгалтерії	46	40	50000,00
2.	Відображено внесення засновником основного засобу до зареєстрованого капіталу	Довідка бухгалтерії	152	46	50000,00
3.	Відображено введення основного засобу в експлуатацію	Акт введення в експлуатацію	104	152	50000,00

Джерело: складено автором самостійно

При створенні основних засобів господарським способом використовуються бухгалтерські записи вказані в табл.2.5.

Таблиця 2.5 – Кореспонденція рахунків з відображення операції з створення основних засобів господарським способом

№	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
			Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5	6
1.	Фактичні витрати на створення основних засобів	Довідка бухгалтерії	152	23 65 66 20	2350,00 3100,00 1017,00 4595,00
2.	Відображено введення основного засобу в експлуатацію	Акт введення основного засобу в експлуатацію	104	152	11062,00

Джерело: складено автором самостійно

При перевищенні первісної вартості виготовлених власними силами основних засобів їх справедливої вартості, підприємство здійснює їх переоцінку відповідно до вимог НП(С)БО 7.

Амортизація основних засобів в ТОВ «Дубов'язівський елеватор» нараховується щомісяця відповідно до НП(С)БО 7 прямолінійним методом.

Порядок відображення амортизації основних засобів наведено в табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Кореспонденція рахунків з відображення амортизації основних засобів в ТОВ «Дубов'язівський елеватор»

№	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
			Дебет	Кредит	
Нараховано амортизацію об'єктів призначення:					
1.	Виробничого	Відомість нарахування амортизації основних засобів	23	131	1680,00
2.	- загально-виробничого		91	131	3200,00
3.	- адміністративного		92	131	2400,00
4.	- збутового		93	131	400,00
5.	- культурного		949	131	1680,00

Джерело: складено автором самостійно

Сума нарахованої амортизації відноситься до складу витрат (рахунки 15, 23, 91-94) залежно від напрямку використання кожного конкретного об'єкта основних засобів. Наприклад, за об'єктом адміністративного призначення амортизація списується на рахунок 92 [19, 47].

Вибуття основних засобів підприємства може відбуватися шляхом: списання основного засобу (ліквідації) та продажу.

Порядок відображення продажу основних засобів наведено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Кореспонденція рахунків з відображення операції з вибуття основних засобів

№	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
			Дебет	Кредит	
Підготовка об'єкту основних засобів до продажу:					
1.1.	Відображення переведення будівлі до складу необоротних активів, що утримуються для продажу	Довідка бухгалтерії	286	103	168000,00
1.2.	Списання суми зносу по будівлі	Довідка бухгалтерії	131	103	320000,00

Продовження табл.2.7					
1	2	3	4	5	6
2.	Визнання доходу від передачі будівлі покупцю	Акт передачі основних засобів	377	712	240000,00
3.	Відображення податкових зобов'язань з ПДВ	Податкова накладна	712	641	40000,00
4.	Списання залишкової (балансової) вартості проданої будівлі	Довідка бухгалтерії	943	286	168000,00
5.	Отримання оплати від покупця за будівлю	Виписка банку	311	377	240000,00
6.	Визначення фінансового результату	Довідка бухгалтерії	712 791 791	791 943 441	200000,00 168000,00 32000,00

Джерело: складено автором самостійно

Для складання фінансової звітності відповідно до чинного законодавства та надання її користувачам та керівництву ТОВ «Дубов'язівський елеватор» затверджено облікову політику підприємства, в якій викладені принципи, методи та процедури ведення бухгалтерського обліку з тим, щоб точно та своєчасно відобразити фінансовий стан та результати господарської діяльності підприємства та забезпечити порівнянність показників фінансової звітності.

Перед складанням річного звіту в обов'язковому порядку здійснюється проведення повної інвентаризацію господарських засобів, їх джерел фінансування, стану розрахунків з дебіторами і кредиторами і в зазначений період відображають її результати в обліку. Суми статей балансу щодо розрахунків з фінансовими, податковими органами, установами банків повинні бути погоджені з ними і відрегульовані в бухгалтерському обліку по закінченню інвентаризації.

При проведенні інвентаризації та регулюванні її результатів головний бухгалтер підприємства ТОВ «Дубов'язівський елеватор» здійснює роботу відповідно до Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 року № 879 [50]. Відповідно до даного положення передбачено проведення повної інвентаризації в терміни, що максимально наближені до складання річного

звіту (з 1 жовтня до 1 січня). Головна відмінність між квартальним і річним звітом полягає у тому, що перший складають на основі фактичних даних поточного обліку, а показники річного звіту про фінансовий стан підприємства мають бути обов'язково підтвержені результатами інвентаризації, що забезпечує їх достовірність. Таким чином, фінансова звітність підприємства дає чітку, доречну, достовірну та порівнянну інформацію про результати діяльності підприємства, рух його грошових коштів, зміни власного капіталу та його фінансовий стан.

Дані про залишок основних засобів ТОВ «Дубов'язівський елеватор» відображають у Балансі (ф. № 1) по рядках: 1010 - залишкова вартість, 1011 - первісна вартість, 1012 - знос засобів. У рядку 1005 відображають вартість не введених в експлуатацію основних засобів на кінець звітного періоду у складі незавершених капітальних інвестицій [42].

У рядку 1005-1012 форми 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» ТОВ «Дубов'язівський елеватор» станом на 31.12.2021 року вказано (табл.2.8).

Таблиця 2.8 – Баланс (Звіт про фінансовий стан)» підприємства ТОВ «Дубов'язівський елеватор» станом на 31.12.2023 року

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Незавершені капітальні інвестиції	1005	73	3667
Основні засоби	1010	354660	130614
первісна вартість	1011	101053	408614
знос	1012	253607	278147

Джерело: складено автором на основі додатку В

Крім того, в Примітках до фінансових звітів наводиться більш детальна інформація про основні засоби у формі сальдо-оборотної відомості (залишок на початок року, надходження, вибуття, нарахування зносу, залишок на кінець року).

Отже, облік наявності і руху основних засобів в ТОВ «Дубов'язівський елеватор» ведеться відповідно нормативними документами України, що регулюють порядок організації та методики їх обліку.

2.3 Аналіз наявності і руху основних засобів на підприємстві

Потреба в проведенні аналізу наявності та руху основних засобів спричинена їх високим рівнем залученості у виробничому процесі, а також вагомим впливом на бізнес-процеси і результати господарської діяльності підприємства. Таким чином, дані засоби на пряму використовують в основній діяльності підприємства для виробництва певного виду продукції або надання послуги. Їх новизна, технічний стан та інші показники спливають на час та якість здійснення основного виробничого процесу від моменту залучення сировини і до моменту випуску вже готової продукції або надання послуг.

Проведемо аналіз наявних основних засобів, їх структури і особливостей нарахування амортизації в ТОВ «Дубов'язівський елеватор» в 2020-2022 рр. Аналіз стану основних засобів та нарахування амортизації на підприємстві ТОВ «Дубов'язівський елеватор» в 2020 році наведено в додатках.

В ТОВ «Дубов'язівський елеватор» в 2020 році надійшло за рік 48884 тис. грн. основних засобів, нараховано всього 38628 тис. грн. амортизації основних засобів, в тому числі:

- на будинки, споруди та передавальні пристрої – 21217,0 тис. грн.;
- на машини та обладнання – 13873,0 тис. грн.;
- транспортні засоби – 2377,4 тис. грн.;
- інструменти, прилади, інвентар – 905,2 тис. грн.;
- на інші основні засоби – 255,3 тис. грн.

Аналіз стану основних засобів та нарахування амортизації на підприємстві ТОВ «Дубов'язівський елеватор» в 2021 році наведено в в додатках.

В ТОВ «Дубов'язівський елеватор» в 2021 році надійшло за рік 1586,4 тис. грн. основних засобів, вибуло – 223,4 тис. грн., нараховано всього 12170,6 тис. грн., амортизації основних засобів, в тому числі:

- на будинки, споруди та передавальні пристрої – 7029,2 тис. грн.;
- на машини та обладнання – 4172,5 тис. грн.;
- транспортні засоби – 651,8 тис. грн.;
- інструменти, прилади, інвентар – 247,3 тис. грн.;
- на інші основні засоби – 69,8 тис. грн.

Аналіз стану основних засобів та нарахування амортизації на підприємстві ТОВ «Дубов'язівський елеватор» в 2022 році наведено в в додатках.

В ТОВ «Дубов'язівський елеватор» в 2022 році надійшло за рік 60827,8 тис. грн. основних засобів, вибуло – 6726,8 тис. грн., нараховано всього 25058,3 тис. грн. амортизації основних засобів, в тому числі:

- на будинки, споруди та передавальні пристрої – 14478,6 тис. грн.;
- на машини та обладнання – 8615,1 тис. грн.;
- транспортні засоби – 1326,1 тис. грн.;
- інструменти, прилади, інвентар – 506,9 тис. грн.;
- на інші основні засоби – 131,6 тис. грн.

Станом на 31.12.2022 року у Балансі ТОВ «Дубов'язівський елеватор» відображено:

- залишкову вартість (рядок 1010 Балансу) – 130614 тис. грн.,
- первісну вартість основних засобів (рядок 1011) - 408761 тис. грн.,
- знос (рядок 1012 Балансу) – 278147 тис. грн.

Проведемо аналіз забезпеченості підприємства ТОВ «Дубов'язівський елеватор» основними засобами в 2020-2022 рр. (табл. 2.9).

Вартість основних засобів в 2022 році склала 408761 тис. грн., що більше проти 2021 року на 54101 тис. грн. (15,25%). Збільшення вартості основних засобів в 2022 році проти 2021 року відбулося в основному за рахунок збільшення будинків, споруд та передавальних пристроїв на 31256,3 тис. грн. (15,21%).

Таблиця 2.9 - Аналіз забезпеченості ТОВ «Дубов'язівський елеватор» основними засобами в 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення, 2022/2021	
				Абс., (+,-)	Відн. %
1	2	3	4	5	6
Будинки, споруди та передавальні пристрої	205128,9	205476,9	236733,2	31256,3	15,21
Машини та обладнання	120246,1	121340	136685,2	15345,2	12,65
Транспортні засоби	18783,6	18783,6	25052,9	6269,3	33,38
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	7127,9	7179,6	8347,3	1167,7	16,26
Інші основні засоби	2010,5	1879,9	1942,4	62,5	3,32
Разом	353297,0	354660,0	408761,0	54101,0	15,25

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Машини та обладнання склали в 2022 році 136685,2 тис. грн., що на 15345,2 тис. грн. (12,65%) більше проти 2021 року. При цьому відбулося в 2022 році проти 2021 року також збільшення транспортних засобів, інструментів, приладів, інвентарю (меблів) та інших основних засобів на 269,3 тис. грн. (33,38%), на 1167,7 тис. грн. (16,26%) та на 62,5 тис. грн. (3,32%) відповідно.

Раціональне використання основних засобів в даний час у виробничому процесі є одним із найважливіших та вирішальних факторів підвищення економічної ефективності виробництва підприємства та нарощення його обсягів в довгостроковій перспективі.

Для підтримки рівня конкурентоспроможності підприємства та отримання необхідної та запланованої величини прибутку потрібно проводити постійний аналіз ефективності використання основних засобів підприємства. Мета даного аналізу це визначення забезпеченості основними засобами за умови найбільш інтенсивного їх використання та пошук резервів підвищення їх віддачі.

Проведемо аналіз показників ефективності використання основних засобів ТОВ «Дубов'язівський елеватор» за 2020-2022 роки (табл. 2.10).

Як бачимо з табл. 2.10 показник віддачі основних засобів підприємства

в 2022 році склав 2,74 грн., що більше на 1,77 грн. проти 2021 року, а показник їх місткості навпаки зменшився проти 2021 року на 0,66 грн. і склав 0,37 грн., що показує на збільшення ефективності використання основних засобів підприємства. Рентабельність основних засобів від отриманого підприємством валового прибутку збільшилася в 2022 році проти 2021 року на 14,08% і склала 45,03%, а прибутку від операційної діяльності збільшилася в 2022 році проти 2021 року на 3,35% і склала 19,88%. Отже, основні засоби підприємства використовуються ефективно.

Таблиця 2.10 – Аналіз показників ефективності використання основних засобів в ТОВ «Дубов'язівський елеватор» за 2020-2022 роки

Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення, 2022/2021
A	1	2	3	4
1. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	328855	353978,5	381710,5	52855,5
2. Чистий дохід, тис. грн.	320280	1033329	1044143	723863
3. Валовий прибуток, тис. грн.	101790	347122	171887	70097
4. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн.	54366	299628	75899	21533
5. Віддача основних засобів, грн.	0,97	2,92	2,74	1,77
6. Місткість основних засобів, грн.	1,03	0,34	0,37	-0,66
7. Рентабельність основних засобів:				
- від валового прибутку	30,95	98,06	45,03	14,08
- від прибутку операційної діяльності	16,53	84,65	19,88	3,35

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

На сьогодні вирішення проблеми ефективного використання основних засобів є основним завданням для підприємств, вирішення якого впливає на їх фінансовий стан та забезпечує ефективне функціонування підприємства в майбутньому. Тому удосконалення теоретико-методологічних підходів до аналізу наявності та руху основних засобів на ТОВ «Дубов'язівський елеватор» є актуальною проблемою в системі управління підприємством в цілому.

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ НАЯВНОСТІ І РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «ДУБОВ'ЯЗІВСЬКИЙ ЕЛЕВАТОР»

3.1 Напрями удосконалення обліку наявності і руху основних засобів підприємства

Для забезпечення правильності обліку наявності і руху основних засобів підприємства, коректного відображення їх в реєстрах обліку і в подальшому в фінансовій звітності та уникнення штрафів перш за все доцільно більш коректно складати облікову політику на підприємстві.

Для полегшення регулювання обліку основних засобів розглянемо основні питання, які мають бути відображені в обліковій політиці підприємства щодо даних засобів та варіанти їх оформлення.

Згідно Методичним рекомендаціям № 635 облікова політика підприємства щодо основних засобів має визначити наступне: «... методи амортизації основних засобів; вартісні ознаки основних засобів; підходи до переоцінки основних засобів; підходи до дооцінки основних засобів та порядку віднесення її суми до нерозподіленого прибутку; підходи до порядку віднесення витрат на поліпшення основних засобів до первісної вартості чи до витрат звітного періоду» [37].

Основні засоби можуть складатися з окремих компонентів, які мають різний строк корисного використання, при цьому в бухгалтерському обліку підприємства такі деталі відповідно до НП(С)БО 7 можуть визнаватися як окремий об'єкт основних засобів [44].

Щоб уникнути питань у податківців під час перевірки щодо вищезазначеного, необхідно буде зазначити в наказі про облікову політику наступне: «... підприємство не веде складовий облік основних засобів у бухгалтерському обліку або ... витрати на капітальний ремонт є окремим компонентом основних засобів і амортизуються протягом строку корисного

використання. Витрати на технічне обслуговування, списуються на витрати періоду, в якому вони виникають».

У процесі експлуатації основні засоби поступово зношуються. Знос основних засобів відображається в бухгалтерському обліку шляхом нарахування амортизації за їх первісною або переоціненою вартістю.

При проведенні переоцінки об'єкта основних засобів також проводиться переоцінка всіх об'єктів групи, до якої він відноситься. При цьому керівництво підприємства визначає поріг суттєвості переоцінки.

На підставі вищевикладеного пропонуємо доповнити облікову політику підприємства наступним:

п. _ Переоцінка об'єкта основних засобів проводиться, якщо його залишкова вартість істотно відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу;

п. _ Межа суттєвості для переоцінки об'єкта основних засобів визначається в розмірі 10% відхилення їх залишкової вартості від справедливої вартості за умови сукупного ефекту переоцінки всіх об'єктів групи, буде перевищувати індивідуальний критерій суттєвості, визначений п. _ наказу про облікову політику підприємства.

В обліковій політиці підприємства має бути прописаний метод амортизації основних засобів. Під час проведення перевірки податковими органами іноді виявляють використання різних методів амортизації протягом звітного року. Результатом цього є неправомірне завищення суми зносу за період, що перевіряється. Тому в обліковій політиці підприємства обов'язково вносити зміни до наказу в разі зміни методу нарахування амортизації основних засобів. Зокрема, можна зазначити наступне: «... підприємством обрано прямолінійний метод нарахування амортизації основних засобів, яка здійснюється до досягнення його ліквідаційної вартості».

Розмір амортизації об'єкта основних засобів залежить від його ліквідаційної вартості, і чим вона менша, тим більшу вартість підприємство

може амортизувати. Тому в наказі про облікову політику необхідно зазначити наступне: «... підприємство встановлює ліквідаційну вартість для автомобілів у розмірі 10000 грн. Для інших об'єктів основних засобів, якщо інше не встановлено при введенні їх в експлуатацію підприємство встановлює ліквідаційну вартість рівну нулю або ... на практиці ліквідаційна вартість активу є незначною і, як наслідок, є незначною при розрахунку суми, що амортизується. Тому при введенні об'єкта в експлуатацію якщо інше не зазначено в документах про введення в експлуатацію, підприємство встановлює ліквідаційну вартість рівну нулю».

При визначенні строку корисного використання основних засобів враховуються такі фактори: «... очікуване використання об'єкта; очікуваний фізичний знос; моральний знос, що виникає в результаті вдосконалення виробництва; правові та інші обмеження щодо використання активу» [55].

В обліковій політиці також варто зазначити ці дані, наприклад, у такій формі: «... підприємство визначає строк корисного використання активу індивідуально, виходячи з очікуваної корисності для підприємства».

В обліковій політиці також рекомендується вказати наступне:

- витрати, що складають вартість основних засобів;
- документ, на підставі якого обліковується основний засіб;
- оцінка основних засобів, отриманих як внесок до статутного капіталу/отриманих шляхом обміну/отриманих безоплатно;
- перегляд методу амортизації, строку корисного використання, ліквідаційної вартості;
- порядок переоцінки основних засобів.

Якщо в обліковій політиці підприємства будуть враховані вищезазначені пункти та ведеться облік за вищезазначеними правилами, то це дасть змогу ТОВ «Дубов'язовий елеватор» обліковувати основні засоби окремо, враховуючи всі критерії оцінки кожного, від вартості до прибутковості використання такого об'єкта.

Також шляхами покращення ефективності організації обліку основних

засобів є здійснення раціоналізації форм первинних документів, що адаптовані до сучасних вимог та відповідають нормам законодавства. Організація бухгалтерського обліку оприбуткування, наявності, руху та використання основних засобів має першочергове значення для здійснення забезпечення всіх суб'єктів управління оперативною інформацією, а також для здійснення підготовки інформативної фінансової звітності для зацікавлених користувачів.

Вивчаючи та досліджуючи інформаційні системи управління та функціонування підприємств, вказує на значну кількість інформації, що відображається у первинних бухгалтерських документах, що здійснює певною мірою перенасичення обліку неактуальними, застарілими та лишніми показниками, а також не використовується в управлінні та виробничій діяльності підприємством. В свою чергу спостерігається дефіцит необхідних показників для відображення їх у звітності в умовах застосування НП(С)БО 7 «Основні засоби» [44].

На сьогоднішній день, типові форми обліку основних засобів, які використовуються на ТОВ «Дубов'язівський елеватор», скасовані наказом Державної служби статистики України від 22.10.2021 року № 266 [53], хоча і не забороняється продовжувати їх використовувати. На нашу думку, підприємству необхідно замінити їх на самостійно розроблені. За основу можна взяти скасовані типові форми обліку основних засобів.

З огляду на зміни у методології обліку основних засобів є необхідність надати рекомендації ТОВ «Дубов'язівський елеватор» з удосконалення скасованих типових форм обліку основних засобів на підприємстві (табл. 3.1).

Пропозиції, наведені в табл. 3.1 дає можливість отримати інформацію з первинних документів, що використовуються на підприємстві, і не витратити час на розробку нових їх форм.

Таблиця 3.1 - Пропозиції щодо зміни показників у скасованих типових формах з обліку основних засобів

Типові форми	Показники типових форм первинного обліку основних засобів	
	які потрібно вилучити	які потрібно додати
1	2	3
ОЗ-1 «Акт приймання-передачі основних засобів»	Первісна (балансова) вартість (гр.7)	Первісна (справедлива) вартість (гр. 7)
	Норми амортизаційних відрахувань: на повне відновлення, на капітальний ремонт (гр. 12-13)	Строк корисного використання (гр. 12) Метод нарахування амортизації (гр. 13)
	Поправочний коефіцієнт (гр. 14)	Ліквідаційна вартість (гр. 14)
	Дата початку сплати за основні засоби (місяць, рік) (гр. 18)	Ліквідаційна вартість (гр. 14)
ОЗ-6 «Інвентарна картка обліку основних засобів»	Норми амортизаційних відрахувань: на повне відновлення, на капітальний ремонт (гр. 8-9)	Строк корисного використання (гр. 8) Метод нарахування амортизації (гр. 9)
	Джерело придбання (фінансування)	Джерело надходження
	Добудування, доукомплектування, модернізація, індексація	Витрати на поліпшення об'єкта
	Ремонт (бухгалтерський запис)	Витрати на підтримання об'єкта в робочому стані. Переоцінка, її вид
ОЗ-8 «Картка обліку руху основних засобів»	На повне відновлення (гр.7-8)	
	Амортизація (за січень – повністю, згодом – змінена); на капітальний ремонт; +, -; сума (гр. 9-10)	Витрати на поліпшення основних засобів (гр. 9) Витрати на підтримання об'єкта в робочому стані (гр. 10)
	Витрати на капітальний ремонт (гр. 11)	

Джерело: складено автором самостійно

Крім власне форми документа, підприємство також має затвердити порядок його оформлення та інструкцію щодо його заповнення. Оскільки на підприємстві використовується автоматизована форма організації облікового процесу, комп'ютерна програма дозволяє швидко змінювати структуру первинних документів, що використовуються, тобто видаляти непотрібні графи та додавати нові.

Отже, основні запропоновані в роботі шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку основних засобів допоможуть ТОВ «Дубов'язівський

елеватор» здійснити облік даних активів більш ефективним, вірним та точним.

3.2 Заходи удосконалення аналізу наявності і руху основних засобів підприємства

Вивчення методу аналізу наявності і руху основних засобів дозволяє констатувати значну кількість його напрямків у дослідженні економічних процесів. Часто вітчизняні експерти з економічного аналізу використовують методи з зарубіжної практики, і не завжди є рекомендації щодо адаптації цих методів до реальних умов бізнесу та існуючої інформаційної підтримки.

Виходячи з вищенаведеного, нами були визначені основні заходи вдосконалення аналізу наявності і руху основних засобів підприємства, а саме: «... подальша розробка теоретичних основ методики; підвищення ефективності використання даних аналізу через приведення їх до співставності; правильна побудова форм внутрішньої бухгалтерської звітності таким чином, щоб максимально полегшити вивчення відображених в них господарських взаємозв'язків» [32, с. 27].

При проведенні аналізу наявності та руху основних засобів підприємства актуальним є аналіз показників ефективності їх використання. Економічна ефективність використання основних засобів є невід'ємною частиною результату використання всіх виробничих ресурсів підприємства. Тому для прийняття ефективних управлінських рішень щодо використання основних засобів підприємства необхідно вдосконалювати методичку аналізу показників ефективності їх використання.

Для вдосконалення методики аналізу ефективності використання основних засобів підприємства доцільно використовувати аналіз фінансових показників, який базується на розрахунку співвідношення різних абсолютних показників фінансової діяльності підприємства. У процесі використання даної системи аналізу визначаються відносні показники, що характеризують окремі результати роботи основних виробничих потужностей та ступінь їх

впливу на фінансовий стан ТОВ «Дубов'язький елеватор».

У системі управління основними засобами підприємства найбільшого поширення набули такі групи: «... коефіцієнти оцінки рентабельності основних виробничих засобів, коефіцієнти оцінки продуктивності основних виробничих засобів, коефіцієнти оцінки ліквідності основних виробничих засобів та оціночні коефіцієнти для оцінки оборотності основних виробничих засобів» [39, с. 12].

Зокрема коефіцієнти оцінки рентабельності основних засобів виробництва характеризують їх здатність генерувати необхідний прибуток у процесі господарської діяльності та визначають загальну ефективність використання як їх сукупності, так і окремих їх видів.

Коефіцієнти оцінки продуктивності основних виробничих засобів підприємства характеризують рівень їх виробничої віддачі у процесі використання в операційній діяльності підприємства. Відповідно, продуктивність основних виробничих засобів визначається лише за тими їх видами, котрі задіяні в операційному процесі підприємства.

Для проведення оцінки рентабельності та продуктивності основних засобів виробництва використовуються основні показники, наведені в табл. 3.2.

Удосконалена методика аналізу основних засобів полягає в тому, що з його допомогою можна визначити шляхи підвищення ефективності використання об'єктів основних засобів, намітити заходи щодо поліпшення їх стану і збереження.

Для більш ефективного використання основних засобів підприємство ТОВ «Дубов'язівський елеватор» може реалізувати наступні заходи: «... ввести в експлуатацію невстановлене обладнання та модернізувати його; скоротити внутрішньозмінні простой. Цей недолік можна усунути впровадженням прогресивних організаційно-технологічних заходів, підвищенням коефіцієнта змінності за рахунок використання оптимального графіка роботи підприємства, що включає:

Таблиця 3.2 – Показники оцінки рентабельності та продуктивності основних засобів виробництва

№	Показники	Характеристика	Формула
1	2	3	4
1	Коефіцієнт рентабельності всіх основних виробничих засобів, що використовуються, або коефіцієнт економічної рентабельності (P_A)	«... характеризує рівень чистого прибутку, генеруемого всіма активами, що знаходяться в його використанні».	$P_A = \frac{ЧП}{\bar{A}},$ <p>де, ЧП - загальна сума чистого прибутку підприємства, що отримана від всіх видів господарської діяльності, у звітному періоді; \bar{A} - середня вартість основних виробничих засобів підприємства, що використовуються у звітному періоді (розрахована як середня хронологічна, або за показниками балансу як середня арифметична залишкової вартості основних виробничих засобів).</p>
2	Коефіцієнт рентабельності чистих основних виробничих засобів або коефіцієнт фінансової рентабельності ($P_{ЧА}$)	«...характеризує рівень чистого прибутку, що генерується основними виробничими засобами, сформованими за рахунок власного капіталу підприємства».	$P_{ЧА} = \frac{ЧП}{\overline{ЧА}},$ <p>де, ЧП – загальна сума чистого прибутку підприємства, що отримана від всіх видів господарської діяльності у звітному періоді; $\overline{ЧА}$ – середня вартість чистих основних виробничих засобів (основних виробничих засобів сформованих за рахунок власного капіталу) підприємства у звітному періоді (розрахована як середньо хронологічна, або як середня арифметична).</p>
3	Коефіцієнт рентабельності операційних основних виробничих засобів підприємства ($P_{ОА}$)	«... дає уяву про рівень генерування прибутку сукупними активами, що використовуються в операційній діяльності підприємства».	$P_{ОА} = \frac{ЧП_{РП}}{\bar{A}_O},$ <p>де, ЧПРП – сума чистого прибутку підприємства від реалізації продукції (від операційної діяльності) у звітному періоді; \bar{A}_O – середня вартість сукупних основних виробничих засобів підприємства, що використовуються в операційному процесі у звітному періоді (розрахована як середня хронологічна, або як середня арифметична).</p>
4	Коефіцієнт рентабельності операційних необоротних основних виробничих засобів підприємства ($P_{ОНА}$)	«... дає уявлення про ефективність використання основних засобів, задіяних в операційній діяльності підприємства».	$P_{ОНА} = \frac{ЧП_{РП}}{\bar{НА}_O},$ <p>де, ЧПРП – сума чистого прибутку підприємства від реалізації продукції (від операційної діяльності) у звітному періоді; $\bar{НА}_O$ – середня вартість операційних основних виробничих засобів підприємства у звітному періоді (розрахована як середня хронологічна, або за показниками балансу як середня арифметична залишкової вартості основних засобів).</p>

Продовження табл. 3.2			
1	2	3	4
5	Коефіцієнт продуктивності сукупних операційних основних виробничих засобів ($ПР_{OA}$)	«... характеризує обсяг випуску (реалізації) продукції в розрахунку на одиницю сукупних основних виробничих засобів, задіяних в операційному процесі».	$ПР_{OA} = \frac{ОВП}{A_0},$ <p>де, ОВП – обсяг виробництва (реалізації) продукції підприємства у звітному періоді; A_0 – середня вартість сукупних основних виробничих засобів підприємства, що використовуються в операційному процесі у звітному періоді (розрахована як середня хронологічна, або за показниками балансу як середня арифметична залишкової вартості основних засобів).</p>
6	Коефіцієнт продуктивності операційних необоротних основних виробничих засобів ($ПР_{OHA}$).	«... дає уявлення про виробничу віддачу сукупних основних виробничих засобів, що задіяні в операційній діяльності підприємства».	$ПР_{OHA} = \frac{ОВП}{HA_0},$ <p>де, ОВП – обсяг виробництва валової продукції підприємства у звітному періоді; HA_0 – середня вартість операційних необоротних основних виробничих засобів підприємства у звітному періоді (розрахована як середня хронологічна або як середня арифметична).</p>
7	Коефіцієнт продуктивності (фондовіддачі) виробничих основних засобів ($ПР_{BOZ}$)	«... дає змогу отримати уявлення про випуск або реалізацію продукції на одиницю виробничих основних засобів, що використовуються на підприємстві».	$ПР_{BOZ} = \frac{ОВП}{OЗ_B},$ <p>де, ОВП – обсяг виробництва валової або реалізованої продукції підприємства у звітному періоді; $OЗ_B$ – середня вартість виробничих основних засобів підприємства у звітному періоді (розрахована як середня хронологічна або як середня арифметична).</p>

Джерело: складено автором на основі [39, с. 13-14]

ефективний план проведення ремонтно-налагоджувальних робіт, більш інтенсивним використанням обладнання; здійснювати заходи НТП; підвищувати кваліфікацію робочого персоналу, що забезпечить більш дбайливе ставлення до обладнання; здійснювати мотиваційне стимулювання праці робітників, що передбачає залежність заробітної плати від обсягу і якості продукції» [39, с. 14].

Отже, сучасні підходи до методики аналізу основних засобів на підприємствах різних галузей не враховують особливостей їх використання в діяльності, а тому не повною мірою забезпечують достовірною інформацією прийняття управлінських рішень на підприємстві щодо даних засобів. З огляду на це практичний інструментарій оцінки ефективності використання основних засобів підприємств доцільно доповнити аналізом фінансових показників, а саме коефіцієнтів оцінки рентабельності та продуктивності основних виробничих засобів. При цьому ТОВ «Дубов'язівський елеватор» зможе отримати більш повну і достовірну інформацію для підвищення економічного ефекту від використання основних засобів на підприємстві.

ВИСНОВКИ

На основі вивчених теоретичних, методичних і практичних аспектів обліку та аналізу наявності та руху основних засобів, а також розробки шляхів їх удосконалення на підприємстві слід зробити наступні висновки:

1. Основними засобами є матеріальні цінності, які повністю зберігають свою природну форму та властивості та мають строк корисного використання більше одного року (або один операційний цикл, якщо він перевищує один рік), а також призначені для використання в адміністративно-господарській діяльності та для реалізації соціально-культурних функцій, і які частково переносять свою вартість на результат діяльності підприємства – вартість виробленої продукції, послуг чи робіт. Дієва організація обліку основних засобів класифікується за конкретними ознаками. Користування запропонованими у роботі критеріями класифікації та застосування їх у практиці обліку основних засобів дасть можливість отримувати інформацію про основні засоби в різних інформаційних розділах. Тому важливим аспектом правильної організації обліку основних засобів є їх економічний зміст та класифікація.

2. Важливим регулятором обліку та аналізу наявності та руху основних засобів є нормативно-правова база. Регулювання обліку та аналізу наявності та руху основних засобів проводиться з дотриманням кодексів, законів, постанов та інших законодавчих і нормативних документів. Щоб відповідати потребам ринкової економіки, законодавча база має змінюватись, наближатись до законодавчої бази Європейського Союзу з урахуванням національних особливостей. Для раціонального ведення обліку та аналізу наявності та руху основних засобів варто дотримуватись та слідкувати за вимогами усіх чинних нормативних актів та розробляти облікову політику підприємства, що не суперечить чинному законодавству, специфіці діяльності підприємства та приведення вітчизняного обліку основних засобів до міжнародних стандартів.

3. Система бухгалтерського обліку в Україні перебуває в стані постійного реформування, що зумовлено інтеграцією у світовий економічний простір,

динамічними змінами ринкових умов господарювання та трансформацією сучасних об'єктів обліку. Основні засоби в цьому аспекті є одним із найбільш консервативних об'єктів, однак і в цій сфері виникають проблемні питання, розв'язання яких є особливо важливим, оскільки воно визначатиме напрямки вдосконалення їх обліку та аналізу. В роботі було проведено бібліометричний аналіз на тему досліджень щодо проблем обліку та аналізу основних засобів підприємства, який продемонстрував високий ступінь досліджуваності даної проблеми. Водночас залишається незначним рівень використання джерельної бази у вигляді наукових статей у фахових виданнях України та інших країн. Вирішення проблем обліку та аналізу наявності та руху основних засобів, наведених у наукових працях, дозволить збалансувати національну систему їх обліку згідно з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, що призводить до подолання певних суперечностей в обліку основних фондів в процесі їх придбання, використання та оцінки.

4. Об'єктом дослідження роботи обрано ТОВ «Дубов'язівський елеватор», основним видом діяльності якого є складське господарство. Організаційна структура компанії являє собою широку мережу горизонтальних зв'язків, численні перетини яких з вертикальними виникають через взаємодію керівництва з керівниками функціональних підрозділів. Ця структура є відповіддю на підвищення рівня динамічності середовища. Бухгалтерський облік на підприємстві веде бухгалтерія. Відповідно до затвердженої облікової політики на базовому підприємстві використовується автоматизована форма обліку з впровадженням комп'ютеризованої системи бухгалтерського обліку, тобто всі дані первинних документів збираються та реєструються у зведених відомостях, які створюються на комп'ютері.

Для узагальнення інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства ми провели аналіз його фінансових результатів за 2020-2022 роки, який показав, що чистий фінансовий результат діяльності підприємства у 2022 році знизився порівняно з 2021 роком. Надалі керівництву підприємства необхідно краще реалізовувати внутрішню політику, завданням якої є пошук

резервів економії витрат, здійснення заходів щодо збільшення прибутку, впровадження додаткових пільг і послуг для покупців і клієнтів. Одним з шляхів підвищення рентабельності ТОВ «Дубов'язівський елеватор» є вдосконалення технологічного процесу та раціональне використання наявних потужностей для зберігання зерна. Також доцільно збільшити місце для зберігання продукції. Тому підприємство й надалі буде оновлювати матеріально-технічну базу, вирішувати складські питання та вдосконалювати систему підготовки спеціалістів.

5. Особливістю організації первинного, аналітичного та синтетичного обліку наявності та руху основних засобів на ТОВ «Дубов'язівський елеватор» є забезпечення взаємоузгоджених методів та методик обліку. За організацію роботи в компанії відповідає операційний менеджер. Для своєчасного отримання первинних документів від контрагента та відповідальних осіб наказом керівника складено план документообігу, який регламентує порядок та строки складання та подання документів до бухгалтерії. Відповідно до наказу призначаються певні виконавці, які несуть відповідальність за дотримання встановленого порядку та строків. Основою організації первинного обліку основних засобів на підприємстві є вміння бухгалтера розробити номенклатуру обліку та скласти перелік облікової інформації за кожною ділянкою обліку та для кожного етапу облікового процесу. Синтетичний облік основних засобів на підприємстві відображається на рахунку 10 «Основні засоби». Для обліку нарахованої амортизації (зносу) основних засобів на підприємстві використовують рахунок 13 «Знос (амортизація) необоротних активів», а саме субрахунок 131 «Знос основних засобів». Для обліку витрат на придбання або створення основних засобів на підприємстві використовують рахунок 15 «Капітальні інвестиції», а саме субрахунок 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів». Аналітичний облік основних засобів на підприємстві відображається в інвентарних картках, які є спеціалізованими та затвердженими для кожного з їх видів. Дані про залишок основних засобів ТОВ «Дубов'язівський елеватор» відображають у Балансі (ф. № 1) по рядках: 1010 - залишкова вартість, 1011 -

первісна вартість, 1012 - знос засобів. У рядку 1005 відображають вартість не введених в експлуатацію основних засобів на кінець звітного періоду у складі незавершених капітальних інвестицій. Крім того, в Примітках до фінансових звітів наводиться більш детальна інформація про основні засоби у формі сальдо-оборотної відомості (залишок на початок року, надходження, вибуття, нарахування зносу, залишок на кінець року). Отже, облік наявності і руху основних засобів в ТОВ «Дубов'язівський елеватор» ведеться відповідно нормативними документами України, що регулюють порядок організації та методики їх обліку.

б. Потреба в проведенні аналізу наявності та руху основних засобів спричинена їх високим рівнем залученості у виробничому процесі, а також вагомим впливом на бізнес-процеси і результати господарської діяльності підприємства. В роботі було проведено аналіз наявних основних засобів, їх структури і особливостей нарахування амортизації та забезпеченості підприємства основними засобами в 2020-2022рр. Вартість основних засобів в 2022 році склала 408761 тис. грн., що більше проти 2021 року на 54101 тис. грн. (15,25%). Збільшення вартості основних засобів в 2022 році проти 2021 року відбулося в основному за рахунок збільшення будинків, споруд та передавальних пристроїв на 31256,3 тис. грн. (15,21%). Рациональне використання основних засобів в даний час у виробничому процесі є одним із найважливіших та вирішальних факторів підвищення економічної ефективності виробництва підприємства та нарощення його обсягів в довгостроковій перспективі. Проведений аналіз показників ефективності використання основних засобів ТОВ «Дубов'язівський елеватор» за 2020-2022 роки показав, що показник віддачі основних засобів підприємства в 2022 році склав 2,74 грн., що більше на 1,77 грн. проти 2021 року, а показник їх місткості навпаки зменшився проти 2021 року на 0,66 грн. і склав 0,37 грн., що показує на збільшення ефективності використання основних засобів підприємства. Рентабельність основних засобів від отриманого підприємством валового прибутку збільшилася в 2022 році проти 2021 року на 14,08% і склала 45,03%, а прибутку від

операційної діяльності збільшилася в 2022 році проти 2021 року на 3,35% і склала 19,88%. Отже, основні засоби підприємства використовуються ефективно.

7. Для забезпечення правильності обліку наявності і руху основних засобів підприємства, коректного відображення їх в регістрах обліку і в подальшому в фінансовій звітності та уникнення штрафів перш за все доцільно коректно складати облікову політику на підприємстві. Якщо прописати запропоновані моменти в обліковій політиці підприємства та вести облік згідно вказаних вище правил - це дасть можливість ТОВ «Дубов'язівський елеватор» маневрувати в деяких питаннях обліку основних засобів, при цьому не порушуючи закон. Обліковувати об'єкти основних засобів індивідуально, враховуючи для кожного всі критерії оцінки від вартості до рентабельності використання такого об'єкту. Також шляхами покращення ефективності організації обліку основних засобів є здійснення раціоналізації форм первинних документів, що адаптовані до сучасних вимог та відповідають нормам законодавства. На сьогоднішній день, типові форми обліку основних засобів, які використовуються на ТОВ «Дубов'язівський елеватор», скасовані, хоча і не забороняється продовжувати їх використовувати. Враховуючи зміни в методиці обліку основних засобів, необхідно надати ТОВ «Дубов'язівський елеватор» рекомендації щодо вдосконалення скасованих типових форм обліку основних засобів на підприємстві, які надають інформацію з первинних документів, що використовуються на підприємстві, а не витрачати час на розробку нових. Крім форми документа, підприємство також має затвердити порядок його оформлення та інструкцію щодо його заповнення. Оскільки на підприємстві використовується автоматизована форма організації облікового процесу, комп'ютерна програма дозволяє швидко змінювати структуру первинних документів, що використовуються, тобто видаляти непотрібні графи та додавати нові. Крім того, при вивченні порядку звітності про продаж основних засобів на ТОВ «Дубов'язівський елеватор» ми встановили, що субрахунок 681 «Рахунки за отриманими авансами» при отриманні передоплати від покупця підприємство не

використовує. Невикористання цього субрахунку є некоректним з методологічної точки зору бухгалтерського обліку. Тому ми рекомендуємо компанії вжити заходів щодо виправлення ситуації та намагатися не порушувати правила ведення бухгалтерського обліку. Отже, основні запропоновані в роботі шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку основних засобів допоможуть ТОВ «Дубов'язівський елеватор» здійснити облік даних активів більш ефективним, вірним та точним.

8. Сучасні підходи до методики аналізу основних засобів на підприємствах різних галузей не враховують особливостей їх використання в діяльності, а тому не повною мірою забезпечують достовірною інформацією прийняття управлінських рішень на підприємстві щодо даних засобів. З огляду на це практичний інструментарій оцінки ефективності використання основних засобів підприємств доцільно доповнити аналізом фінансових показників, а саме коефіцієнтів оцінки рентабельності та продуктивності основних виробничих засобів. Саме за таких умов ТОВ «Дубов'язівський елеватор» зможе отримати більш повну і достовірну інформацію для підвищення економічного ефекту від використання основних засобів на підприємстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверкина М.Ф., Руднік О.О. Ключові аспекти автоматизації обліку основних засобів. *Ефективна економіка*. 2018. № 6. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2018_6_6 (дата звернення 11.03.2022).
2. Агрес О.Г. Економічна ефективність використання основних засобів сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... к. е. н. : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». Львівський нац. аграр. ун-т. Львів, 2013. 20 с.
3. Акімова Н.С., Говоруха О.О., Кирильєвами Л.О., Євлаш Т.О. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Х. : ХДУХТ, 2019. 182 с.
4. Аніщенко Г.Ю., Кучеренко Т.Є., Мельник Л.Ю. Бухгалтерський облік операцій з безоплатного одержання основних засобів: удосконалення методології та практики. *Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки*. 2021. № 1. С. 3-18.
5. Боденчук Л.Б., Плачкова О.Х. Проблемні питання обліку основних засобів. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2018. № 3. С. 58-62.
6. Боденчук Л.Б., Чернова Л.О. Аналіз стану та ефективності використання основних засобів підприємств України. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 58(1). С. 102-107.
7. Верхоглядова Н.І., Шило В.П., Ільїна С.Б. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навч.-практ. посіб. К. : ЦУЛ. 2010. 536 с.
8. Волосовська О.А. Облікова політика щодо основних засобів. *Вісник університету «Україна». Серія : Економіка, менеджмент, маркетинг*. 2019. № 3. С. 85-93.
9. Гайдаєнко О.М. Застосування факторного аналізу у дослідженні ефективності використання основних засобів. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 56. С. 120-124.
10. Галаган Т.І., Кругляк Г.С. Методичні підходи до визначення сутності

- відтворення основних засобів підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2021_1_65 (дата звернення: 09.10.2023).
11. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення 08.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення 09.10.2023).
12. Гречко С.М. Особливості визнання основних засобів в цілях бухгалтерського обліку та оподаткування. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. № 3(21). Ч. 2. С. 23–31.
13. Державний класифікатор України «Класифікація основних фондів»: затв. наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 19.08.1997 р. № 507. Дата оновлення 19.08.1997р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0507217-97> (дата звернення 09.10.2023).
14. Долбнєва Д.В., Романів Є.М. Основи роботи і функціональні можливості системи IT-Enterprise з ведення обліку, звітності та оподаткування: навчально-методичний посібник. Львів: «Ліга-Прес», 2019. 149 с.
15. Дробязко С.І., Конопля М.О. Організація і методика обліку основних засобів підприємства та аналіз ефективності їх використання. *Вісник університету «Україна»*. Серія : *Економіка, менеджмент, маркетинг*. 2019. № 3. С. 94-102.
16. Єршова Н.Ю., Портна О.В. Аналіз господарської діяльності: теорія та практикум. Львів. Магнолія, 2019. 345 с.
17. Закревська О.Ю. Облік основних засобів за допомогою програмного продукту BAS. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія : *Економічні науки*. 2022. № 8. С. 106-110.
18. Іванчук Н.В. Звітність підприємств: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія». 2021. 208 с.
19. Інструкція з використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.10.1999 р. № 291. Дата

- оновлення 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 09.10.2023).
- 20.Костюнік О.В., Чиженко В.В. Удосконалення методичних підходів до фінансового аналізу основних засобів підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2020. № 5(2). С. 17-20
- 21.Карпенко В., Вінниченко О., Петрикiва О. Удосконалення бухгалтерського обліку основних засобів підприємств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. № 1. С. 108-115.
- 22.Коваленко О.В., Громова І.В. Напрями підвищення ефективності використання основних фондів підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. 7. С. 20–27.
- 23.Конституція України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР. Дата оновлення 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 09.10.2023).
- 24.Косяк А.П. Основні засоби: поняття, класифікація, вартість, первинний облік і документальне оформлення комунальними підприємствами. *Комунальне господарство міст. Серія : Економічні науки*. 2019. Вип. 2. С. 104-110.
- 25.Кравченко О.В., Селезньова О.В. Стан розвитку обліку та контролю основних засобів на вітчизняних підприємствах та напрями їх удосконалення. *Вісник Сумського державного університету. Серія : Економіка*. 2022. № 2. С. 9-16.
- 26.Кудренко Н.В., Бай В.О. Основні засоби підприємств переробної промисловості: економічна сутність, облік, аналіз та відображення в звітності. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 10. С. 81-88.
- 27.Кухта К.О., Орошан Т.А. Класифікація основних засобів як важлива передумова їх обліку та аналізу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 21-22. С. 106-111.
- 28.Лаврова-Манзенко О.О., Литвиненко А.С. Проблематика обліку основних засобів в сучасних умовах. *Економіка і управління*. 2020. № 4. С. 122-128.
- 29.Левченко О.М., Гавілей М.А. Організація обліку та контролю основних засобів господарюючих суб'єктів. *Вісник Київського національного*

університету технологій та дизайну. Серія : Економічні науки. 2017. № 6. С. 59–71.

30. Левченко О.П. Проблеми організації бухгалтерського обліку основних засобів та шляхи їх вирішення. *Молодий вчений*. 2017. № 1.1 (41.1). С. 64-67.
31. Лютова Г.М., Атамась О.М. Класифікація основних засобів як важлива передумова їх обліку та аналізу. *Фінансовий простір*. 2018. № 3. С. 147-157.
32. Макаренко А.П., Артемчук Є.В. Удосконалення обліку, оподаткування та аналізу основних засобів *Агросвіт*. 2022. № 24. С. 21-28.
33. Меліхова Т.О., Іванина А.І. Удосконалення документування обліку та аудиту стану та руху основних засобів для підвищення ефективності системи управління. *Агросвіт*. 2022. № 22. С. 46-54.
34. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств: затв. Центральною спілкою споживчих товариств України від 28.07.2006 р. № 30. Дата оновлення 28.07.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0006626-06> (дата звернення: 09.10.2023).
35. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561. Дата оновлення 18.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03> (дата звернення: 09.10.2023).
36. Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку: затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356. Дата оновлення 21.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00> (дата звернення 09.10.2023).
37. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 року № 635. Дата оновлення 14.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13> (дата звернення 09.10.2023).
38. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби»: міжнародний документ від 01.01.2012 р. № 929_014. Дата оновлення 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014 (дата звернення:

09.10.2023).

39. Мікрюкова Л., Гнатенко Є. Удосконалення методики аналізу ефективності використання основних засобів підприємства. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Економічні науки*. 2017. № 1. С. 11-15.
40. Мішура В.Б., Спицін А.Є. Еволюція поняття, класифікація та економічна сутність основних засобів. *Научный вестник Донбасской государственной машиностроительной академии*. 2017. № 2. С. 148-154.
41. Мулик Т. О. Аналіз основних засобів підприємства: методичні та практичні аспекти. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 46. С. 113-122.
42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення 17.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 09.10.2023).
43. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617. Дата оновлення 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03> (дата звернення 09.10.2023).
44. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. Дата оновлення 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (дата звернення 09.10.2023).
45. Неміш Ю.В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях. *Аграрна економіка*. 2019. Т. 5. № 3-4. С. 181–187.
46. Оляднічук Н.В., Кучеренко Т.Є., Іванова Н.А., Підлубна О.Д. Удосконалення документального забезпечення обліку основних засобів. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : Економічні науки*. 2019. № 5. С. 65-75.
47. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства

- фінансів України від 09.12.2011 р. № 1591. Дата оновлення 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99> (дата звернення 09.10.2023).
48. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення 03.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 09.10.2023).
49. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. №88. Дата оновлення 09.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95> (дата звернення 09.10.2023).
50. Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань: затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. Дата оновлення 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14> (дата звернення 09.10.2023).
51. Порсюрова І.П. Удосконалення організації обліку основних засобів торговельного підприємства. *Бізнес Інформ*. 2023. № 4. С. 117-123.
52. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення 10.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 09.10.2023).
53. Про скасування та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Державної служби статистики України, Міністерства статистики України та Державного комітету статистики України: затв. наказом Державної служби статистики України від 22.10.2021 р. № 266. Дата оновлення 22.10.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0266832-21> (дата звернення 09.10.2023).
54. Рагуліна Ю.С., Щолокова В.С., Польова Т.В. Окремі аспекти методики обліку основних засобів підприємства. *Агросвіт*. 2019. № 22. С. 98-103.
55. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік : [навч. посіб.] 3-ге вид., перероб. і доп. К., 2016. 663 с.
56. Танчин А.І. Ефективність використання основних засобів на підприємстві: система показників оцінки та напрями їх підвищення *Наукові записки*

Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка. 2017. Вип. 4. С. 77-80.

- 57.Ткаченко О. С. Особливості обліку основних засобів у програмі «Турбо Бухгалтер 6.7 Проф» на вітчизняних підприємствах. *Економічний простір*. 2020. № 154. С. 235-239.
- 58.Феофанова І.В., Антонова О.Д. Проблеми обліку основних засобів на підприємстві. *Молодий вчений*. 2020. № 11(2). С. 205-208.
- 59.Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-VI. Дата оновлення 05.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 09.10.2023).
- 60.Шарманська В.М., Ломачинський Д.О. Шляхи вдосконалення обліку основних засобів на підприємстві: міжнародний досвід та вітчизняна практика. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2019. № 18. С. 25-30.
- 61.Шум М.А., Чуприна Л.В., Хільська А.О. Проблеми обліку та аналізу використання основних засобів підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 6. С. 20-22.
- 62.Якимова Л.П., Смольнікова К.А. Аналіз основних засобів підприємства: проблемно-прогностичний підхід. *Інноваційна економіка*. 2020. № 5-6. С. 155-161.

ДОДАТКИ

Додаток А

Характеристика чинної нормативно-правової бази з питань обліку та аналізу наявності та руху основних засобів

№	Найменування нормативного документу	Короткий зміст	Застосування в обліку та аналізу основних засобів підприємства
1	2	3	4
1.	Конституція України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР. Дата оновлення 01.01.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Основний Закон України, встановлює права і свободи громадян України	Ст. 42. Кожен має право на здійснення діяльності, яка не заборонена законом
2.	Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення 08.10.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Кодекс визначає види і організаційні форми підприємств, правила їх створення, реєстрації, реорганізації і ліквідації, організаційний механізм здійснення ними підприємницької діяльності	Використовуємо в питанні характеристики базового підприємства: його діяльності, обраної фінансової політики
3.	Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-VI. Дата оновлення 01.01.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Даний кодекс є нормативним актом яким регулюються особисті немайнові та майнові відносини між учасниками	Використано при розкритті питання нормативного регулювання основних засобів
4.	Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення 03.09.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Кодекс регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів.	Застосовуємо при розгляді системи оподаткування підприємства
5.	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення 01.07.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні	Використовуємо при вивченні організації та веденні обліку основних засобів
6.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення 17.02.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Визначається мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визначення і розкриття її елементів.	Використовується при розгляді відображення в звітності базового підприємства основних засобів
7.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку	Визначає методологічні засади формування в	Застосовуємо при розгляді бухгалтерського обліку

	7 «Основні засоби»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. Дата оновлення 29.07.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності.	основних засобів
8.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617. Дата оновлення 03.11.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про необоротні активи, утримувані для продажу, а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності.	Застосовуємо при розгляді бухгалтерського обліку основних засобів
9.	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби»: міжнародний документ від 01.01.2012 року № 929_014. Дата оновлення 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Визначає методологічні засади формування в міжнародному бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності.	Застосовуємо при розгляді бухгалтерського обліку основних засобів
10.	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. № 1591. Дата оновлення 29.07.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Наведений перелік рахунків, які необхідні для реєстрації бухгалтерської інформації про діяльність господарського суб'єкту	Використовується для обліку господарських операцій з основних засобів
11.	Інструкція з використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.10.1999 р. № 291. Дата оновлення 29.07.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Інструкція встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств	Застосовуємо при розгляді бухгалтерського обліку основних засобів
12.	Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 року № 635. Дата оновлення 14.01.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Встановлює порядок формування облікової політики підприємства	Застосовується при дослідженні питання організації обліку основних засобів
13.	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: затв. наказом Міністерства фінансів України	Встановлює порядок бухгалтерського обліку основних засобів	Застосовується при дослідженні питання організації обліку основних засобів

	від 30.09.2003 р. № 561. Дата оновлення 18.10.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/		
14.	Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку: затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356. Дата оновлення 21.07.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Встановлює порядок застосування реєстрів бухгалтерського обліку	Застосовується при дослідженні питання організації обліку основних засобів
15.	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. №88. Дата оновлення 09.03.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Встановлює порядок створення, прийняття і відображення в обліку первинних документів, бухгалтерської звітності	Застосовується при дослідженні питання організації обліку основних засобів
16.	Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань: затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. Дата оновлення 29.07.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Для підтвердження правильності та достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності, передбачено проведення підприємствами, інвентаризації майна, коштів і фінансових зобов'язань.	Застосовується при дослідженні питання організації обліку основних засобів та складання звітності на підприємстві
17.	Державний класифікатор України «Класифікація основних фондів»: затв. наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 19.08.1997 р. № 507. Дата оновлення 19.08.1997р. URL: https://zakon.rada.gov.ua	Встановлює класифікацію основних фондів	Застосовується при дослідженні питання сутності та класифікації основних засобів
18.	Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств: затв. Центральною спілкою споживчих товариств України від 28.07.2006 р. № 30. Дата оновлення 28.07.2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0006626-06 (дата звернення: 09.10.2023).	Встановлює порядок аналізу і оцінки фінансового стану підприємств	Застосовується при дослідженні питання організації аналізу основних засобів

Додаток Б

Формування первісної оцінки, оцінки на дату балансу та дату вибуття основних засобів відповідно до НП(С)БО 7 «Основні засоби»

Види оцінювання основних засобів	Формування вартості
1	2
Формування первісної оцінки основних засобів (в залежності від каналів надходження)	
Придбані (створені) основні засоби	«... зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Первісна вартість об'єкта основних засобів складається з таких витрат передбачених п. 8 НП(С)БО 7: суми, що сплачують постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків); реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються в зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів; суми ввізного мита; суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються підприємству); витрати зі страхування ризиків доставки основних засобів; витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів; інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою».
Безоплатно отримані основні засоби	«... первісна вартість безоплатно отриманих основних засобів дорівнює їх справедливій вартості на дату отримання з урахуванням витрат, передбачених п. 8 НП(С)БО 7».
Внесені до статутного капіталу підприємства	«... первісною вартістю основних засобів, що внесені до статутного капіталу підприємства, визнається погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість з урахуванням витрат, передбачених п. 8 НП(С)БО 7».
Отримані в обмін на подібний об'єкт	«... первісна вартість об'єкта основних засобів, отриманого в обмін на подібний об'єкт, дорівнює залишковій вартості переданого об'єкта основних засобів. Якщо залишкова вартість переданого об'єкта перевищує його справедливу вартість, то первісною вартістю об'єкта основних засобів, отриманого в обмін на подібний об'єкт, є справедлива вартість переданого об'єкта з включенням різниці до витрат звітного періоду».
Отримані в обмін на не подібний об'єкт	«... первісна вартість об'єкта основних засобів, придбаного в обмін (або частковий обмін) на неподібний актив, дорівнює справедливій вартості переданого немонетарного активу, збільшеній (зменшеній) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну».
Формування оцінки основних засобів на дату балансу	
Поліпшення основних засобів	«... первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта».
Переоцінка	«... переоцінена первісна вартість та сума зносу об'єкта основних

основних засобів	засобів визначається множенням відповідно первісної вартості і суми зносу об'єкта основних засобів на індекс переоцінки. Індекс переоцінки визначається діленням справедливої вартості об'єкта, який переоцінюється, на його залишкову вартість».
Формування оцінки основних засобів на дату вибуття	
Вартість реалізації основних засобів	«... справедлива вартість основних засобів за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію».

Додаток В

Підприємство	ТОВ «Дубов'язівський елеватор»	за ЄДРПОУ	34072570
Територія	Сумська	за КОАТУУ	5922055300
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Складське господарство	за КВЕД	52.10
Одиниця виміру:	тис.грн.		
Адреса:	41655, Сумська обл., Конотопський р-н, смт. Дубов'язівка, вул. Трудова, буд. 48.		

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2022 р.

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
Актив			
Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	0.00	0.00
первісна вартість	1001	331.00	331.00
накопичена амортизація	1002	331.00	331.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	73.00	3 667.00
Основні засоби	1010	101 053.00	130 614.00
первісна вартість	1011	354 660.00	408 761.00
знос	1012	253 607.00	278 147.00
Усього за розділом I	1095	101 126.00	134 281.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	252 627.00	52 718.00
Виробничі запаси	1101	2 069.00	5 892.00
Готова продукція	1103	237 112.00	46 600.00
Товари	1104	13 446.00	226.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	106 166.00	604 122.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	581.00	1 821.00
з бюджетом	1135	62 663.00	59 177.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	28 296.00	36 529.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	12 500.00	68 938.00
Витрати майбутніх періодів	1170	25.00	18.00
Усього за розділом II	1195	462 858.00	823 323.00
Баланс	1300	563 984.00	957 604.00
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Пасив			
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	500.00	500.00
Капітал у дооцінках	1405	57 967.00	83 211.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-71 270.00	31 839.00
Усього за розділом I	1495	-12 803.00	115 550.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	159.00	9 066.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	184 755.00	247 679.00
товари, роботи, послуги	1615	385 780.00	575 122.00
розрахунками з бюджетом	1620	5 568.00	9 461.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	5 568.00	9 461.00
розрахунками зі страхування	1625	82.00	123.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
розрахунками з оплати праці	1630	392.00	586.00
за одержаними авансами	1635	49.00	17.00
Інші поточні зобов'язання	1690	2.00	
Усього за розділом III	1695	576 787.00	842 054.00
Баланс	1900	563 984.00	957 604.00

Керівник
Головний бухгалтер

Додаток Г

Підприємство	ТОВ «Дубов'язівський елеватор»	за ЄДРПОУ	34072570
Територія	Сумська	за КОАТУУ	5922055300
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Складське господарство	за КВЕД	52.10
Одиниця виміру:	тис.грн.		
Адреса:	41655, Сумська обл., Конотопський р-н, смт. Дубов'язівка, вул. Трудова, буд. 48.		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2022 рік

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 044 143.00	1 033 329.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	872 256.00	686 207.00
Валовий: прибуток	2090	171 887.00	347 122.00
Інші операційні доходи	2120	11 326.00	27 680.00
Адміністративні витрати	2130	27 175.00	9 851.00
Витрати на збут	2150	32 309.00	38 433.00
Інші операційні витрати	2180	47 830.00	26 890.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	75 899.00	299 628.00
Інші фінансові доходи	2220	35 061.00	28 048.00
Фінансові витрати	2250	8 914.00	32 397.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	102 046.00	295 279.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	14 591.00	5 569.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	87 455.00	289 710.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	40 898.00	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	40 898.00	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	40 898.00	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	128 353.00	289 710.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	28 075.00	35 220.00
Витрати на оплату праці	2505	28 755.00	10 569.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 524.00	2 243.00
Амортизація	2515	12 767.00	12 358.00
Інші операційні витрати	2520	210 240.00	73 129.00
Разом	2550	283 361.00	133 519.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0.00	0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0.00	0.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.00	0.00
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.00	0.00
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0.00	0.00

Керівник
Головний бухгалтер

Додаток Д

Підприємство	ТОВ «Дубов'язівський елеватор»	за ЄДРПОУ	34072570
Територія	Сумська	за КОАТУУ	5922055300
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Складське господарство	за КВЕД	52.10
Одиниця виміру:	тис.грн.		
Адреса:	41655, Сумська обл., Конотопський р-н, смт. Дубов'язівка, вул. Трудова, буд. 48.		

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2021 р.

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
Актив			
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	3.00	0.00
первісна вартість	1001	331.00	331.00
накопичена амортизація	1002	328.00	331.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	77.00	73.00
Основні засоби	1010	111 698.00	101 053.00
первісна вартість	1011	353 297.00	354 660.00
знос	1012	241 599.00	253 607.00
Усього за розділом I	1095	111 778.00	101 126.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	271 366.00	252 627.00
Виробничі запаси	1101	1 709.00	2 069.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	0.00
Готова продукція	1103	0.00	237 112.00
Товари	1104	269 657.00	13 446.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Депозити перестраховання	1115	0.00	0.00
Векселі одержані	1120	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	63 547.00	106 166.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	675.00	581.00
з бюджетом	1135	45 759.00	62 663.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	1.00	0.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	69 243.00	28 296.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 491.00	12 500.00
Готівка	1166	0.00	0.00
Рахунки в банках	1167	0.00	0.00
Витрати майбутніх періодів	1170	31.00	25.00
Інші оборотні активи	1190	0.00	0.00
Усього за розділом II	1195	455 112.00	462 858.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	566 890.00	563 984.00
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Пасив			

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	500.00	500.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	0.00
Капітал у дооцінках	1405	65 119.00	57 967.00
Додатковий капітал	1410	0.00	0.00
Емісійний дохід	1411	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	0.00	0.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-368 132.00	-71 270.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Вилучений капітал	1430	0.00	0.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	-302 513.00	-12 803.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	0.00
Усього за розділом II	1595	0.00	0.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	1 072.00	159.00
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	808 116.00	184 755.00
товари, роботи, послуги	1615	42 564.00	385 780.00
розрахунками з бюджетом	1620	0.00	5 568.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	5 568.00
розрахунками зі страхування	1625	77.00	82.00
розрахунками з оплати праці	1630	376.00	392.00
за одержаними авансами	1635	8 167.00	49.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	0.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	0.00	0.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	9 031.00	2.00
Усього за розділом III	1695	869 403.00	576 787.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	566 890.00	563 984.00

Керівник
Головний бухгалтер

Додаток Е

Підприємство	ТОВ «Дубов'язівський елеватор»	за ЄДРПОУ	34072570
Територія	Сумська	за КОАТУУ	5922055300
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Складське господарство	за КВЕД	52.10
Одиниця виміру:	тис.грн.		
Адреса:	41655, Сумська обл., Конотопський р-н, смт. Дубов'язівка, вул. Трудова, буд. 48.		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2021 рік

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 033 329.00	320 280.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	686 207.00	218 490.00
Валовий: прибуток	2090	347 122.00	101 790.00
Інші операційні доходи	2120	27 680.00	44 016.00
Адміністративні витрати	2130	9 851.00	17 565.00
Витрати на збут	2150	38 433.00	31 147.00
Інші операційні витрати	2180	26 890.00	42 728.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	299 628.00	54 366.00
Інші фінансові доходи	2220	28 048.00	24.00
Фінансові витрати	2250	32 397.00	114 420.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	295 279.00	0.00
збиток	2295	0.00	60 030.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-5 569.00	0.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	289 710.00	0.00
збиток	2355	0.00	60 030.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0.00	22 304.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	2410	0.00	0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0.00	0.00
Інший сукупний дохід	2445	0.00	0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	22 304.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0.00	0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	22 304.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	289 710.00	-37 726.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
-------------	-----------	-------------------	---

Назва рядка	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	35 220.00	8 748.00
Витрати на оплату праці	2505	10 569.00	18 209.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 243.00	2 494.00
Амортизація	2515	12 358.00	15 152.00
Інші операційні витрати	2520	73 129.00	80 861.00
Разом	2550	133 519.00	125 464.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0.00	0.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0.00	0.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.00	0.00
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.00	0.00
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0.00	0.00

Керівник
Головний бухгалтер

Додаток Ж

Підприємство	ТОВ «Дубов'язівський елеватор»	за ЄДРПОУ	34072570
Територія	Сумська	за КОАТУУ	5922055300
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Складське господарство	за КВЕД	52.10
Одиниця виміру:	тис.грн.		
Адреса:	41655, Сумська обл., Конотопський р-н, смт. Дубов'язівка, вул. Трудова, буд. 48.		

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2020 р.

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
Актив			
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	23.00	3.00
первісна вартість	1001	331.00	331.00
накопичена амортизація	1002	308.00	328.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	76.00	77.00
Основні засоби	1010	101 442.00	111 698.00
первісна вартість	1011	304 413.00	353 297.00
знос	1012	202 971.00	241 599.00
Усього за розділом I	1095	101 541.00	111 778.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	29 857.00	271 366.00
Виробничі запаси	1101	1 734.00	1 709.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	0.00
Готова продукція	1103	0.00	0.00
Товари	1104	28 122.00	269 657.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Депозити перестраховання	1115	0.00	0.00
Векселі одержані	1120	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	19 105.00	63 547.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	808.00	675.00
з бюджетом	1135	13 429.00	45 759.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	1.00	1.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	21 656.00	69 243.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	627.00	4 491.00
Готівка	1166	0.00	0.00
Рахунки в банках	1167	0.00	0.00
Витрати майбутніх періодів	1170	20.00	31.00
Інші оборотні активи	1190	0.00	0.00
Усього за розділом II	1195	85 502.00	455 112.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	187 043.00	566 890.00
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Пасив			
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	500.00	500.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	0.00
Капітал у дооцінках	1405	63 513.00	65 119.00
Додатковий капітал	1410	0.00	0.00
Емісійний дохід	1411	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	0.00	0.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-328 800.00	-368 132.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Вилучений капітал	1430	0.00	0.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	-264 787.00	-302 513.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	0.00
Усього за розділом II	1595	0.00	0.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	89 563.00	1 072.00
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	293 733.00	808 116.00
товари, роботи, послуги	1615	3 543.00	42 564.00
розрахунками з бюджетом	1620	73.00	0.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	0.00
розрахунками зі страхування	1625	56.00	77.00
розрахунками з оплати праці	1630	261.00	376.00
за одержаними авансами	1635	55 232.00	8 167.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	0.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	0.00	0.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	9 369.00	9 031.00
Усього за розділом III	1695	451 830.00	869 403.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	187 043.00	566 890.00

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток И

Підприємство	ТОВ «Дубов'язівський елеватор»	за ЄДРПОУ	34072570
Територія	Сумська	за КОАТУУ	5922055300
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Складське господарство	за КВЕД	52.10
Одиниця виміру:	тис.грн.		
Адреса:	41655, Сумська обл., Конотопський р-н, смт. Дубов'язівка, вул. Трудова, буд. 48.		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2020 рік

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	320 280.00	457 968.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	218 490.00	348 245.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	0.00
Валовий: прибуток	2090	101 790.00	109 723.00
збиток	2095	0.00	0.00
Інші операційні доходи	2120	44 016.00	7 720.00
Адміністративні витрати	2130	17 565.00	12 429.00
Витрати на збут	2150	31 147.00	56 589.00
Інші операційні витрати	2180	42 728.00	10 003.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	54 366.00	38 422.00
збиток	2195	0.00	0.00
Дохід від участі в капіталі	2200	0.00	0.00
Інші фінансові доходи	2220	24.00	59 966.00
Інші доходи	2240	0.00	0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	0.00
Фінансові витрати	2250	114 420.00	40 935.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	0.00
Інші витрати	2270	0.00	0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0.00	57 453.00
збиток	2295	60 030.00	0.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0.00	0.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0.00	57 453.00
збиток	2355	60 030.00	0.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	22 304.00	0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	2410	0.00	0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0.00	0.00
Інший сукупний дохід	2445	0.00	0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	22 304.00	0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0.00	0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	22 304.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-37 726.00	57 453.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	8 748.00	8 783.00
Витрати на оплату праці	2505	18 209.00	13 006.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 494.00	2 200.00
Амортизація	2515	15 152.00	15 763.00
Інші операційні витрати	2520	80 861.00	73 161.00
Разом	2550	125 464.00	112 913.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0.00	0.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0.00	0.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.00	0.00
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.00	0.00
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0.00	0.00

Керівник
Головний бухгалтер

Додаток К

Динаміка показників фінансових результатів діяльності ТОВ «Дубов'язівський елеватор» за 2020-2022 рр., тис.грн.

Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення, (+,-)		Відхилення, %	
				2022/2020	2022/2021	2022/2020	2022/2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	320280	1033329	1044143	723863	10814	226,01	1,05
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	218490	686207	872256	653766	186049	299,22	27,11
Валовий прибуток	101790	347122	171887	70097	-175235	68,86	-50,48
Інші операційні доходи	44016	27680	11326	-32690	-16354	-74,27	
Адміністративні витрати	17565	9851	27175	9610	17324	54,71	
Витрати на збут	31147	38433	32309	1162	-6124	3,73	-15,93
Інші операційні витрати	42728	26890	47830	5102	20940	11,94	77,87
Фінансовий результат від операційної діяльності	54366	299628	75899	21533	-223729	39,61	-74,67
Інші фінансові доходи	24	28048	35061	35037	7013	145987,50	25,00
Фінансові витрати	114420	32397	8914	-105506	-23483	-92,21	-72,49
Фінансовий результат до оподаткування	-60030	295279	102046	162076	-193233	-269,99	-65,44
Витрати з податку на прибуток	0	5569	14591	14591	9022	100,00	162,00
Чистий фінансовий результат	-60030	289710	87455	147485	-202255	-245,69	-69,81

Джерело: сформовано на основі дод. Г, Е, И

Додаток Л

Таблиця Л.1 – Аналіз стану основних засобів та нарахування амортизації ТОВ «Дубов’язівський елеватор» в 2020 році, тис. грн.

Групи основних засобів	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Залишок на кінець року	
	первісна вартість	знос		первісна вартість	знос		первісна вартість	знос
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Будинки, споруди та передавальні пристрої	167314,8	111526,5	37814,1	0	0	21217,0	205128,9	140267,1
Машини та обладнання	109236,5	72860,7	11009,6	0	0	13873,0	120246,1	82248,33
Транспортні засоби	18723,3	12488,4	60,3	0	0	2377,4	18783,6	12844,23
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	7127,9	4754,3	0	0	0	905,2	7127,9	4874,058
Інші основні засоби	2010,5	1341,0	0	0	0	255,3	2010,5	1365,2
Разом	304413,0	202971,0	48884,0	0,0	0,0	38628,0	353297,0	241599,0

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Таблиця Л.2 – Аналіз стану основних засобів та нарахування амортизації ТОВ «Дубов'язівський елеватор» в 2021 році, тис. грн.

Групи основних засобів	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Залишок на кінець року	
	первісна вартість	знос		первісна вартість	знос		первісна вартість	знос
Будинки, споруди та передавальні пристрої	205128,9	140267,1	347,7	0	0	7029,2	205476,6	141941,1
Машини та обладнання	120246,1	82248,3	1093,9	0	0	4172,5	121340	91758,1
Транспортні засоби	18783,6	12844,2	0	0	0	651,8	18783,6	13430,3
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	7127,9	4874,1	72,7	21,0	13,5	247,3	7179,6	5133,4
Інші основні засоби	2010,5	1365,2	72,1	202,4	149,1	69,8	1880,2	1344,1
Разом	353297,0	241599,0	1586,4	223,4	162,6	12170,6	354660,0	253607,0

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Таблиця Л.3 - Аналіз стану основних засобів та нарахування амортизації ТОВ «Дубов'язівський елеватор» в 2022 році, тис. грн.

Групи основних засобів	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Залишок на кінець року	
	первісна вартість	знос		первісна вартість	знос		первісна вартість	знос
Будинки, споруди та передавальні пристрої	205476,9	141941,1	37427	6170,8	482,3	14478,6	236733,2	155937,4
Машини та обладнання	121340	91758,1	15696,9	351,7	24,3	8615,1	136685,2	100348,9
Транспортні засоби	18783,6	13430,3	6269,3	0	0	1326,1	25052,9	14756,4
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	7179,6	5133,4	1372,1	204,3	11,7	506,9	8347,3	5628,6
Інші основні засоби	1879,9	1344,1	62,5	0	0	131,6	1942,4	1475,7
Разом	354660,0	253607,0	60827,8	6726,8	518,3	25058,3	408761,0	278147,0

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

